

Maša za pokojne

Ob Dnevu spomina na umrle je Televizija Slovenija predvajala glasbeni film Maša za pokojne. Delo je nastalo na podlagi istoimenske zborovske skladbe skladatelja **Štefana Maurija** iz Avč. Tako skladba kot tudi glasbeni film sta posvečena vsem, ki so izgubili življenje v Soški dolini v obeh svetovnih vojnah ali pa so podlegli "industrijskim" boleznim današnjega časa – v prvi vrsti seveda zaradi azbesta.

Časopis občine Kanal ob Soči / november 2008 / št.20 / leto VI / odgovorni urednik: Valter Pregelj / www.obcina-kanal.si / brezplačen izvod

Zaščita in reševanje: kaprice so odveč!

Foto: Darko Humar

... Z MOSTA ...

Reševanje Ega

Govorje mu, ki v nesreči biva sam, je zapel Gregorčičev slavček in že v tistih časih klical po solidarnosti, odprtosti, pomoči človeka človeku. Brez odnosov, ki niso le bežna srečanja in papirnati obrazci, ni zaupanja, pripadnosti, notranje trdnosti in delovanja za "narodov blagor".

A vse se začne in gradi na posamezniku. Na njegovem razumevanju in udejanjanju danosti. Brez napuha, objestnosti, izključevanja. A kaj ko je ta posameznik danes bolj ali manj razvrednoten, osebno površinski, plehak in stremeč k navideznemu ugodju. Zato se zateka k leporečju, ki je vse prevečkrat obliži in slepilo za dejanja. Za ravnjanja, ki v nekem osebem ali skupinskem ozadju pogosto kamuflirajo ozke interese in namene.

Poslušamo, da je družba v krizi. V krizi vrednot, razumevanja med ljudmi, spoštovanja. Toda še bolj je v krizi posameznik! Ker se je ujel v napihnjen balon nečimrnosti, potrošne razsipnosti, e-resničnosti. Zato njegov Jaz, njegov najbolj intimni in prvinski vzgon, postaja oziroma je postal ohlapna vreča umet(el)no sproduciranih želja, motivov in Smisla. Postal je "črna kronika" izgubljenih priložnosti. Ob manku preprostosti in neposrednega doživljanja je postal lačen krvavih zgodb in kriminala, spodrsrljavev in zaigranih priložnosti Drugega. V reševanju iz avtomobilske pločevine, ognjenih zubljev in podivjanih voda ... v družinskih in osebnih tragedijah išče in pokopava ne-srečo Sebe, svoje lastne neizpoljenosti.

Zato tisti osamljeni kriki Vesti kličejo: potrebno je rešiti človekov Jaz! S skromnostjo, nepreračunljivo poštenostjo, odkritosrčnostjo in brezpogojno solidarnostjo! Pred okovi namišljene in kupljive Sreče. Pred prevlado podivjanih strasti. Če ne bo človek sam poskrbel za to, bo Narava.

Valter Pregelj

CZ brez prostorov, gasilci na okopih

KANAL – Občinski Štab Civilne zaščite je že skoraj dve leti brez prostorov in za nameček še brez opreme, ki bi jo potrebovali za nemoteno opravljanje nalog v okviru zaščite in reševanja. "Vsaj pisarno nujno potrebujemo. Pa prostor za dokumentacijo. Da o materialnih zadevah in opremi niti ne govorimo. Civilna zaščita je bosa," opozarja njen poveljnik **Dušan Petrevčič**. Njegov predhodnik in predsednik kanalskih gasilcev **Boris Čufer** odgovarja, da je za vlaganje v opremo in njeno posodabljanje odgovoren župan: "Eno od skladišč civilne zaščite je pri nas, v Gasilskem domu, vendar oprema leži tu s pretečenim rokom uporabnosti in tako se milijonska vrednost meče v smeti." Spori in zamere med obema stranema se vnemajo tudi okoli usposobljenosti in načrta reševanja v primeru naravnih in drugih nesreč.

Valter Pregelj

Več na str. 12 in 13

IZ VSEBINE

Izmerili so ga pred 200 leti. Našega Očaka! In sedaj so postavili še spominsko ploščo. Več na str. 7

Čistih kmetov, ki bi preživljali vso družino, ni več. A nekateri še vztrajajo v tej dejavnosti. Več na str. 10

Foto: Bruno Bizjak

Tinci na dobro zdravje!

V novogoriškem Domu upokojujencev so v četrtek, 30. oktobra, slovesno praznovali 109. rojstni dan najstarejše Slovenke **Katarine Marinič** – Tince iz Deskel.

Tinca še vedno hodi in nujna življenjska opravila postori sama, je dobrodušna, vedno zadovoljna in razveseli se vsakega obiska, so ob tej priložnosti povedale njene negovalke.

"Človek ne more biti vedno lep. Če je zdravje, potem je dobro," pa je pomenljivo dodala klena 109-letnica in srknila požirek kave, ki jo ima tako rada.

Voščilo ji je poslal tudi predsednik države **dr. Danilo Türk** z željo, da bi bile njene misli tudi v prihodnje bistre in iskriive.

vp

Evropski denar za podeželje Projekti so, usoda negotova

V Partnerstvu za razvoj kanalskega podeželja so v začetku oktobra predstavili razvojne projekte, s katerimi nameravajo kandidirati na razpisih za evropska sredstva. Gre predvsem za gozdne ceste in vlake, zanimivi pa so tudi projekti s področja stavbarske dediščine.

Piše: Ksenija Černuta

Sliki: Damijan Volk

Naselje Ajba je bilo nekoč poznano po mlinih. Na istoimenskem potoku in njegovih pritokih jih je stalo kar devet, danes pa je delno ohranjen le še Prgonov. Ta mlin bi radi obnovili in uredili v turistične namene. "Obstoječi mlin bi radi preuredili v mlin muzej. En kamen naj bi se celo vrtil. Razstavili bi tudi predmete, ki so v tistih časih služili mlinarjem", je svoje načrte pojasnil Aldo Jerončič, ki je lastnik objekta in predsednik Partnerstva za razvoj podeželja. Za uresničitev tega projekta bi potrebovali nekaj čez 16 tisoč evrov in za ta denar nameravajo kandidirati na razpisu za evropska sredstva. V mlinu so pred kratkim odprli novo restavracijo, najemnica pa želi v njem in ob uspehu na razpisu urediti še nočitvene zmožljivosti.

Jelka Ribič: Načrt za evropski denar

"Pripravili smo dokumentacijo in poslovni načrt. Vanj smo vnesli tako odprtje restavracije kot tudi zagotovitev prenočišč. Priprava vse te dokumentacije ni bila enostavna. Kriteriji so strogi, ne glede na idejo. Zahteva se tudi polovica lastnih sredstev. Vseeno pa upamo, da bomo na razpisu uspeli. Ta prostor je res lep in jaz mislim, da bi se turisti tu lepo imeli", je povedala Jelka Ribič, najemnica Prgonovega mlina.

Zanimiva je namreč tudi okolica, kjer v bližini stoji tudi znameniti Napoleonov most. Praktično je neprevozen in žalostno propada. Obnova je nujna, toda brez evropske pomoči skorajda ne bo mogoča. Za evropski denar naj bi v

tem primeru kandidirala občina, medtem ko naj bi Partnerstvo za razvoj kanalskega podeželja na razpis prijavilo le vozno ploščo. Zanj bi rabili več kot 22, za celotno naložbo pa nekaj čez 65 tisoč evrov.

Poleg tega bi radi zgradili še štiri gozdne vlake, tri obstoječe pa spremenili v ceste. Pri teh projektih si v Partnerstvu obetajo od Evrope največ sredstev. Z vsemi naložbami skupaj pa naj bi kandidirali na več kot 500 tisoč evrov.

Prgonov mlin: Nova restavracija in prenočišča

Prometna varnost Z akcijami do ozaveščenosti

KANAL – Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri Občini Kanal ob Soči je v septembru organiziral več akcij na temo varnosti v prometu. Tako je prvi teden šest dijakov – prostovoljcev Strojne, prometne in lesarske šole iz Nove Gorice pomagalo otrokom čez cesto na nevarnih odsekih.

Piše: Lora Zimic

Prostovoljci so poleg pomoči šolarjem pri prečkanju ceste s svojo navzočnostjo še posebej opozarjali voznike na previdno vožnjo. V neposredni bližini šol v Kanalu in Desklah ter vrtca Kal pa je občinski Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu poskrbel za postavitev posebnih "tripan" znakov, ki so voznike opozarjali na šolsko pot. Drugo večjo akcijo so pripravili v okviru projekta Evropski teden mobilnosti pod geslom "Zadihajmo s polnimi pljuči". Z akcijo naj bi ozaveščali ljudi o nevarnosti izpušnih plinov v ozračju zaradi prometa. S sloganom "Vrnimo ulice ljudem" je v četrtek, 18. septembra, sledila triurna zapora ulice za cerkvijo - od TIC-a do picerije Fontana - za ves promet. V tem času so potekale različne ustvarjalne delavnice in športne aktivnosti za otroke iz vrtca in nižjih razredov osnovne šole. Vodili so jih Darja Zorž ter študenta fakultete za šport Nejc Marinič in Miha Jakopič. Med udeležence akcije so razdelili propagandno gradivo, hkrati pa so naključni mimoidoči odgovarjali na anonimno anketno vprašanje "Ali se strinjate, da bi ulico za cerkvijo zaprli za promet in jo vrnili ljudem?"

V anketi je sodelovalo 72 vprašanih, med njimi jih je bilo 63 ZA in 8 PROTI. Navsezadnje so se nosilci omenjene akcije odločili za zaporo te ulice, ker je del starega mestnega jedra in predstavlja spomenik prve kategorije.

Ob Evropskem dnevu brez avtomobila 12. septembra so si šolarji prvega triletja ogledali gledališko predstavo, medtem ko so najmlajše obiskali policisti, nekaj dni kasneje pa so otroci ustvarjali risbice na temo prometne varnosti.

Pred Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu sta še dve že

uveljavljeni akciji - Otrok policist za en dan in Vozniki, spet smo na cesti. V obeh sodeluje tudi policija.

Za večjo varnost otrok v prometu

Čistilna akcija Očistili, a ne za dolgo

LIG – "Liški pustjé" so razočarani in jezni nad podobo kraja. Očistili so ga, toda po štirih mesecih je na več mestih še bolj onesnažen kot pred akcijo.

Piše: Dejan Žnidarčič

"Ohranimo našim zanamcem kulturno dediščino in čisto okolje," se glasi geslo, ki so si ga ob letošnjem Dnevu zemlje izbrali "Liški pustjé" in s pomočjo pokroviteljev pripravili čistilno akcijo na območju med Kanalom in Čolnico. Nekaj manj kot dvajset članov društva je v štirih urah nabralo za zabojnik odpadkov – od vrečk, plastike, stekla in pločevink do drugega odpadnega materiala. Poleg tega so napolnili še dodaten zabojnik s kosovnimi odpadki, med katerimi se je znašlo sedem štedilnikov, pomivalno korito, avtomobil, gume, straniščne školjke in vedra z barvami. Med odvrženo kramo niso manjkali tudi okolju zelo nevarni odpadki v obliki akumulatorjev za tovornjake in avtomobile. Ob predmetih, ki so bili pretežki za človeško fizično moč, sta "čistilcem" priskočila na pomoč traktor z vitlom in kombi.

"Liški pustjé" ob tej priložnosti pozivajo vse prebivalce občine Kanal ob Soči in obiskovalce, naj po svojih močeh poskrbijo za čisto okolje in ga ohranijo našim zanamcem, sami pa se bodo potrudili poskrbeti tudi za kulturno dediščino.

Foto: D. Žnidarčič

"Liški pustjé" sneli maske, očistili okolje

Projekt stoletja pod streho Za druženje in različne dejavnosti

LEVPA - Dolgoletna želja krajanov Levpe po skupnih večnamenskih prostorih, ki bi zblíževali in povezovali ljudi na vasi, že dobiva svojo končno podobo. Domačini so s pomočjo obrtnikov spomladaj prekrili streho nove zgradbe, vzdali okna in vrata ter uredili strojne in elektro inštalacije, čez poletje pa tudi zunanjo podobo. Prostora bosta v novi stavbi, ki obsega več kot 500 kvadratnih metrov, dobila Športno-kulturno-turistično društvo (ŠKTD) Levpa in krajevna skupnost.

"V spodnjih dveh etažah bomo uredili večnamensko dvorano, fitnes, sejno sobo, dve pisarni in sanitarije z garderobami, v zgornjem delu pa bodo štiri apartmaji in skupna ležišča, kjer bo lahko prenočilo do 30 ljudi," pojasnjuje Miran Jug, predsednik gradbenega odbora in predsednik društva. Člani ŠKT društva Levpa so v stavbo doslej vložili 4500 prostovoljnih delovnih ur, za dokončanje objekta, ki je predvideno v prihodnjem letu, pa jih bo potrebno še večkrat toliko, je prepričan Jug. Za uresničitev celotne naložbe bodo morali v Levpi zbrati dobrih 400.000 evrov. Skoraj polovico sredstev je za gradnjo namenila kanalska občina, 57.000 evrov je društvu uspelo pridobiti v okviru razpisa Fundacije za šport, ostalo bodo morali z delom, prispevki in nekoliko iznajdljivosti zagotoviti sami.

Tekst in slika: Nataša Ozebek

VANDA COLJA, občinska svétnica (DeSus)

Zavlačevanja dražijo naložbe

Občina je dolžna skrbeti za gospodarski razvoj, saj samo ta pogojuje uspešnost drugih dejavnosti. Toda Občina Kanal ob Soči nima izdelane osnovne dolgoročne vizije razvojnih projektov, niti nimamo predstave, kako naj bi bilo čez deset ali dvajset let. Rešitev so kakovostni razvojni programi, prilagojeni posebnostim tega dela Soške doline. Za ohranitev podeželja in kulturne krajine je bistvenega pomena pravilen odnos do trženja domačih izdelkov, obrti, gospodarstva in turizma. Že vrsto let potekajo turistični, kulturni in športni programi v Kanalu, Desklah in tudi po okoliških vaseh, vendar jih ne znamo umestiti v tržno nišo tako, da bi od njih imeli koristi posamezniki ali cele družine. Menim, da imajo krajevne skupnosti jasne cilje, toda ti v odnosu do občine marsikdaj zvedenijo. Res pa je tudi, da je naša občina majhna oziroma ima majhen proračun, zato ne more zagotavljati hitrejšega reševanja perečih problemov in vlaganja v projekte, ki se dražijo iz dneva v dan. Skoraj nerazumljivo je, da imajo prav vsi projekti pri načrtovanju tudi sto ali sto petdeset odstotkov manjše vrednosti kot v času njihove izvedbe ali dokončanja naložbe. Za vse to prav gotovo potrebujemo strokovne kadre in veliko energije.

Za hitrejši napredek naše občine je potreben podžupan, ki bi poklicno opravljal to funkcijo in med kopico nalog v občinski upravi dejavneje skrbel za pridobivanje dodatnih finančnih sredstev iz državnih in evropskih skladov za regionalni razvoj.

Nekoliko nerodno pa smo se lotili priprave prostorskega načrta Občine Kanal ob Soči, saj se bodo v krajevnih skupnostih zbirale želje občanov tako rekoč na pamet, brez predhodne vizije občine. Predolgo se tudi vlečejo prostorska ureditev vasi Anhovo, graditev vodovoda Zagora in doma za starostnike. V zadnjem primeru bi bilo smiselno poiskati drugo lokacijo, saj je tista v Kanalu po izjavah občanov neprimerna.

Včasih imam občutek, da pri delu občinskega sveta prevladujejo strankarski interesi, ki zapeljejo zelene cilje v napačno smer. Od župana pa pričakujem, da bo znal prisluhniti občanom. Veliko več in bolj kakovostno bi morali ljudi obveščati o delu in načrtih občine - tudi v glasilu Most.

Foto: Osební arhív

Društveni prostori pod streho, a še ne končani

Marijan Nanut, predsednik PD "Valentin Stanič" iz Kanala Da si nekdo in nekaj narediš!

"Ne vem, če je danes res manj prostovoljstva. Verjetno se izkazuje v drugačnih oblikah. Res pa je, da ga je manj v društvih. Društva se vse bolj profesionalizirajo. Ljudje preprosto ne zmorejo več, ne fizično ne finančno."

Tako o prostovoljnem delu v društvih in združenjih razmišlja predsednik planinskega društva, tajnik pri odbojkarjih in veteranih, član turističnega društva, balinarskega kluba, nekdanji predsednik krajevne skupnosti in nekdanji občinski svetnik. Predvsem pa po duši in srcu Kanalec.

Sprašuje: Ksenija Černuta

Slike: Damijan Volk; osebni arhiv

Marijan Nanut: Vse delam z veseljem ...

Kako vam sploh uspeva krmariti med vsemi temi vlogami? Ste namreč še v rednem delovnem razmerju.

Zelo naporno je, vendar vse delam z veseljem. Dnevi so vedno polni. Tudi če sem kakšne pol ure prost, ne počivam, ampak razmišljam, kaj bom počel naprej ali če nisem morda česa pozabil. Na to sem se že navadil. To je del mene. Tega ni moč opisati. Je res veliko napora, ampak ko ti kaj uspe, na vse pozabiš. To je podobno kot hoja v hribe. Vso pot se naprezaš, toda ko prideš na vrh, je ves trud pozabljen in že se oziraš po sosednjih vršacih. Nekateri to doživljajo na športnem področju, drugi kje drugje, jaz sem si pač izbral to, kar

počnem. Je pa res, da včasih tudi ne gre.

Kaj vam trenutno jemlje največ moči in časa?

... v našem planinskem društvu ...

Zagotovo tajniški posli pri odbojcarskem klubu. To je zares naporno. Še posebej, ko prihajajo tuji igralci in se srečujem z njihovim jezikom. Nikoli ne vem ali sem res vse pravilno razumel. Klub je po dolgih letih spet v evropskih tekmovanjih. Nastopam v pokalu CEV in inter- oziroma srednje-evropski ligi, kjer je vse veliko bolj profesionalno. Pri planinskem društvu smo letos veliko dela vložili v prepoznavnost Valentina Staniča. V ta namen smo ustanovili celo posebno sekcijo "Projekt Valentin

... in pri naših odbojkarjih

Stanič", zdaj pa se pripravljamo na praznovanje 30. obletnice delovanja društva. Veliko pozornosti namenjamo mladim v obeh mladinskih odsekih, že več let obnavljamo planinsko kočjo pod Ježo in smo v zaključni fazi. Največ težav imamo z električno napeljavo, ki

Na katere svoje dosežke oziroma dosežke društev, kjer ste dejavni, ste najbolj ponosni?

V planinskem društvu sem najbolj ponosen na to, da mladinski odsek raste. Med 150 člani društva imamo namreč kar 80 osnovnošolcev.

Utrinek s pohoda po dolini Idrije

je pred desetletjem tu že obstajala. Na Jelenku načrtujemo skupaj z domačini postavitev bivaka, organiziramo planinske izlete, v prihodnje pa nameravamo večjo pozornost dajati pohodom v visokogorje.

Pri veteranih me veseli, da smo uspeli obnoviti veteranski dom in da smo zbrali skupaj kar 200 članov. Iz časov, ko sem bil še predsednik krajevne skupnosti, sem najbolj zadovoljen, da smo se med graditvijo obeh elektrarn znali od-

Skupinski pozdrav s Čavna

reči drugim zahtevam do Soških elektrarn in tako prišli do športne dvorane. Kot nekdanji svetnik pa bi izpostavil predvsem prelomnico v pogovoru med gospodarstvom in občino. To je omogočilo razvoj gospodarstva in s tem tudi izboljšalo vplive na okolje.

Vaše delo je v veliki meri prostovoljno. Kaj vas žene, da se tako razdajate v času, ko je vse manj prostovoljstva?

Zakaj še vedno vztrajam? Verjetno imam to malce v genih. Tudi moji predniki so bili podobni. V naši družini je bilo vedno pomembno, da si (bil) nekdo, da si nekaj poskušal narediti. Svojo mladost sem

preživel tu na kanalskem 'placu' in rad vidim, da gre razvoj mojega kraja naprej.

Kako pa vaše delo sprejema družina in kako okolica?

Ja, doma sem pa res bolj malo. V glavnem pridem le pojest in veseli so, da me takrat vidijo. Kaj več mi niti ne utegnejo povedati. Žena drži vse štiri vogale hiše, ja. Pa tudi otroci ji veliko pomagajo. V družini imam res neverjetno razumevanje. Ljudje pa, mislim, da moje delo cenijo, čeprav mi tega navadno ne povejo naravnost. To nekako zazna(va)m.

Na Jalovcu - dokazljivo!

Pavel Medvešček, 75-letnik Počivalnik za ustvarjanje

Slikar, grafik, etnolog, nenehen raziskovalec, zbiralec kulturne dediščine in še bi lahko naštevali se je rodil 8. avgusta 1933 v Anhovem. S svojim delom in prispevkom pri ohranjanju narodovega bogastva si je prislužil naziv častnega občana Občine Kanal ob Soči in zaslužnega častnega člana Etnološkega društva "Liški pustjé". Za zadnjega in za naše zanamce je poskrbel z zapisi, slikami in zbiranjem strokovnega etnološkega gradiva, tako da je zgodovina pustnih mask iz Liga dobila pisno in likovno podobo.

Liški pustjé so v zahvalo za dobro in dolgo sodelovanje pripravili Pavlu konec avgusta manjše presenečenje – zabavo za rojstni dan. Ob tej priložnosti so pustjé proslavili tudi sprejem društva v mednarodno združenje evropskih karnevalskih mest (FEEC).

Slovesnosti se je udeležila tudi podžupanja Milica Žimic in slavljencu izročila darilo kanalske občine, izjemoma samo zanj zaigrala na harmoniko in zapela v duetu s svojim soprogom.

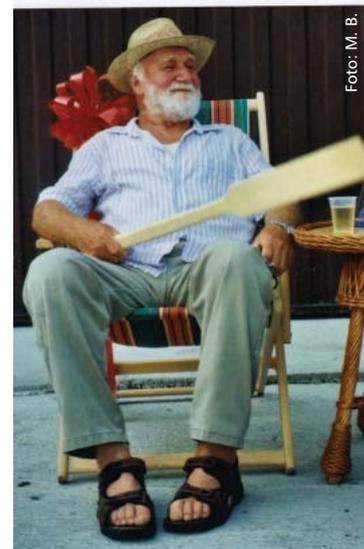
Društvo "Liški pustjé" pa je Pavlu podarilo udoben počivalnik in najnujnejše, kar spada h kakovostnemu fizičnemu počitku. Ta je predpogoj za duhovno ustvarjanje, ki ga pri Pavlu nikoli ne zmanjka. Če bi menil, da so se v društvu preveč polenili, so ga "oborožili" tudi z lesenim "izganjalcem lenobe" in z vsemi pooblastili za njego-

vo uporabo.

Pavel Medvešček in drugi tako ali drugače znani in zaslužni prebivalci Občine Kanal ob Soči so marsikaj naredili, napisali, ustvarili. Nekateri še vedno prebivajo tu, veliko pa jih je odšlo v svet.

O njih premalo vemo, predvsem je premalo podatkov zbranih in posredovanih širši javnosti. Zato v društvu "Liški pustjé" zagotavljajo, da se bodo še naprej trudili obveščati, ozaveščati in spodbujati ustrezne institucije k dejavnejšemu delovanju tudi v tej smeri.

Mira Bandelj

Jubilant Pavle Medvešček

Ian Kain, naš ataše v Bruslju Lahko smo ponosni nase

V belgijski in evropski prestolnici slušbuje že drugo leto. Dela na veterinarskem in fitosanitarnem področju v povezavi z zdravjem in varstvom rastlin in živali. Sodeluje pri pripravi evropskih predpisov, to je uredb, direktiv in sklepov za Svet Evropske unije (EU), ki je zakonodajni in politični organ ter zelo pomembna ustanova evropske povezave. Drugače je ataše Kain doma iz Deskel.

Področji veterine in fitosanitarnih zadev sta po njegovih besedah zelo obsežni iz vidika pridobivanja zdrave hrane in varovanja okolja oziroma rastlin, živali in predvsem človeka: "Moja služba atašaja obsega vsakodnevno delovanje v Svetu EU, kjer s kolegi iz ostalih držav članic usklajujemo stališča in pripravljamo predpise," pravi in pristavi, da so interesi Slovenije vedno vtakani v vse ravni strokovne obravnave in političnega odločanja.

Na vprašanje, ali je v takšnem aparatu težko uveljavljati slovenske interese, se rahlo nasmehe:

"Glede na 27 držav članic si lahko predstavljate, kako je s tem.

Vendar mislim, da je EU razvila dovolj dober sistem, ki deluje in v katerem lahko vsaka država uveljavi svoje interese. Seveda, če so ti tehtni, strokovno podprti in deležni posluha sogovornikov, da jih podprejo."

Slovenija je po njegovem doslej

zelo spretno uporabljala orodje in mehanizme Sveta EU ter uspešno uveljavila svoje interese.

Kakšne pa so Vaše izkušnje z našim predsedovanjem EU, gospod Kain?

"Osebnostno ga ocenjujem kot zelo pozitivno. Po vseh odzivih kolegov atašejev, političnih krogov držav članic in evropskih medijev smo lahko ponosni, da smo svojo vlogo odigrali zelo strokovno, odgovorno in uspešno."

In kako so iz Vašega gledišča predsedovanje spremljali slovenski mediji?

"Po eni strani so evropske zadeve zelo oddaljene od lokalne tematike in problematike, zato je bilo verjetno tudi poročanje malo bolj oddaljeno. Seveda so bili na razpolago spletni portali, časopisi in rubrike, kjer se je lahko vsak seznanil

z dogajanjem v EU. Mogoče bi se morali bolj iskreno veseliti teh uspehov, s katerimi smo se postavili ob bok večjim državam članic

Foto: V. P.

Ian Kain

cam, ki so že predsedovale povežavi."

Poleg tega je Slovenija med predsedovanjem pokazala svojo kulturno pestrost in raznolikost, meni Kain in dodaja, da se je skozi številne prireditve predstavila kot izredno atraktivna turistična destinacija, ki ni zanimiva samo zaradi svojih naravnih lepote, ampak tudi zaradi kulture, običajev, kuhinjske in cenovne dostopnosti.

In kateri so po mnenju našega sogovornika najbolj zanimivi in prepoznavni slovenski izdelki v evropskem prostoru. "To so zagotovo potica, gibanica, kraški pršut in slovenska vina," odgovori Ian Kain. V Bruslju ostaja še kakšno leto, potem se bo najverjetneje vrnil v Slovenijo in na Veterinarsko upravo, kjer je zaposlen. Tako bo spet bližje Desklam, kjer ima svoje najbližje.

Valter Pregelj

Jubilejno liško poletje

Poslanstvo dela z mladimi

LIG - "Farovž" s kapelico so v zadnjih desetletjih zaznamovala poletja, ki so dvorišče župnišča, igrišče, travnike in polja napolnila z otroškim veseljem, s smehom, pesmijo, a tudi z jokom. Zvonjenje pa mlade vselej vabi k molitvi in sveti maši. Tradicija liških srečanj je "farovž" letos prerodila že tridesetih.

Piše: Nika Jereb

Idejni oče liških srečanj, duhovnik **Jože Pegan**, se takole spominja svojega prvega srečanja z Marijinim Celjem: "Bilo je julija 1975. Travniki so bili že pokošeni in poletje je žarelo v vsej polnosti. Zvonovi so peli in vabili k večernicam tiste praznične – novomašne nedelje gospoda Branka iz Čol-

v župniji ni bilo, so dobili dušo, polno otroškega veselja in počitniške razposajenosti. V prijateljevanju z duhovnikom **Vinkom Kobalom**, takratnim župnikom v Desklah, in z duhovniki iz ostalih župnij, so v Ligo začeli in nadaljevali z rednimi srečanji za strežnike, za učence višjih razre-

Žarišče dela z mladimi

Z leti, potem ko se je delo s strežniki in šolsko mladino dodobra uteklo, so vsebine dopolnjevali in nadgrajevali. Rednim skupinam iz različnih župnij so se pridružile še skupine mladih iz Škofijske gimnazije v Vipavi in od drugod. V Ligo, sredi prekrasne narave in prijaznih ljudi, ki so bili temu poslanstvu vedno naklonjeni, se je rojevalo eno prvih žarišč dela za mlade. Ob tem se je utrjevala duhovniška skupnost in medžupnijsko sodelovanje v skrbi za celovito vzgojo mladine.

Prihajali so zelo radi - vsi: otroci in duhovniki, gospodinje in sodelavci.

Odzivi so bili skoraj vedno odlični in župnišče velikokrat premajhno. Vzdušje "prekratkih srečanj", kot so vedno ob slovesu tožili mladi, je bilo čudovito. Višek je običajno dosegalo pri igrah in petju, prav gotovo pa pri sv. mašah v kapelici, kjer so se odlično povezovali s starejšimi in otroki, ki so iz vasi tako radi prihajali v njihovo družbo.

Zanimanja veliko, prostora malo

V Ligo prihajajo vedno nove generacije. Skupine otrok so zadnja leta običajno manjše.

Ne samo, ker je otrok veliko manj, pač pa tudi zato, ker je sedaj več možnosti kot nekoč.

Duhovnik Pegan še doda: "Zdi se mi zelo pomembno, da vsi: vaščani in župljani ter duhovniki in sodelavci vztrajamo v poslanstvu, ki

nas je nepreklicno povežalo. Naše pogumno nadaljevanje naj se krepí v živi in osebni navezi z Gospodom. Tu najdimo moč za skromno obnovo župnišča in redno vzdrževanje; prav tu, tudi razloge za odgovorno ljubezen, ki nas kliče k stalni skrbi za vzgojo mladih."

Za počitniški oddih in tematska srečanja v okrilju župnišča bi se zagotovo odločale tudi druge skupine mladih in ostalih romarjev, a je žal to nemogoče zaradi prostorskih zmogljivosti in zmožnosti župnišča. To je sedaj potrebno celovite obnove.

"Sedaj, po tridesetih letih rednega zbiranja, potem ko smo morali na pot, ki jo po škofu izbira Božja previdnost, srečujem mnoge prijatelje, ki se Liga spominjajo s hvaležnostjo in veseljem. Kako tudi ne, saj so prav tam, skozi različna srečanja in vsebine, odkrivali lepoto prijateljstva, poglobljali izkušnjo vere in ob drugih bogatili svoje človeško dostojanstvo. Prav to so bili vedno cilji vsega našega prizadevanja in pedagoški predznak vseh srečanj: plemeniti človeške vezi in odkrivati smiselnost človekove duhovne rasti," z navdušenjem pripoveduje duhovnik **Jože Pegan**.

Vseeno pa naj mlada srca tudi iz domače in okoliških župnij doseže rek, ki ga je uporabil duhovnik Jože: "In Gospod vsejal je seme, naj kali in raste!".

Naj se v Ligo ohranja in krepi čut za polno podobo mladega človeka!

Po doživetem dnevu v vrsti za večerjo

nice. Velik, z belimi nageljni okrašen, na travnik nad stopnice posevno postavljen križ, je klical v pozdrav novomašniku in vsem, ki so prišli od blizu in daleč."

Po dveh letih kaplanovanja v Tolminu in Kopru je bil imenovan za župnijskega upravitelja na Gorenje polje in Marijino Celje z Zapotokom.

"Spomini so oživel in Jezus – Dobri pastir je hotel, da se neko duhovniško življenje uresniči tam, kjer so dobri ljudje ukoreninjeni v skromno zemljo, žejni resnice in lačni Boga," pripoveduje duhovnik Pegan in zanosno povzame izrek "Pusti svoj dom in pojdi tja, kamor pošiljam te".

Pel si ga je med vožnjo, na jesen leta 1977, v "katrci", ki je bila, tako se mu je zdelo, vedno prepasna.

Navdušenja poln začetek

Med počitnicami leta 1978 se je začelo. Prve dni julija so s strežniki iz sosednjih župnij tedanje kanalske dekanije in od drugod povsem napolnili Marijateljstvo župnišče. Rane potresa izpred dveh let so bile nekoliko ozdravljene, hiša skromno opremljena, navdušenje pa tako! Prostori, ki bi drugače samevali, ker stalnega duhovnika

dov osnovne šole in z majskimi dnevi zbranosti za mladino.

Polni mladostnega navdušenja so uresničevali podobo dela z mladimi, ki se je prišla in klicala k nadaljevanju. Ligo je za mnoge postal pojem izkušnje, ki bogati in osrečuje; župnišče pa prostor, ki vabi in kliče.

Z mladimi v veselem prepevanju duhovnika J. Pegan in Bogdan Špacapan.

Slovesno na vrhu Triglava Izmerjena vztrajnost pred 200 leti

KANAL - Planinsko društvo Valentin Stanič se je sredi septembra s postavitvijo spominske plošče in kulturnim programom pri Domu Valentina Staniča pod Triglavom spomnilo pogumnega dejanja svojega rojaka. Duhovnik in alpinist Valentin Stanič se je namreč pred 200 leti kot četrti Zemljan povzpela na Triglav in mu prvi izmeril višino.

Tekst: Nataša Ozebek,
Slika: Bruno Bizjak

Slovesni in močni vtisi s Triglava

Valentin Stanič je kljub omahovanju vodnika, v dežju in snežnem viharju vrh Triglava osvojil 21. septembra 1808 (nekateri viri govorijo o 23. septembru), mu s pomočjo barometra določil višino in ga tudi podrobno opisal. Za tiste čase nevarnega podviga se Stanič v svojih zapiskih spominja po številnih prepadih, pred katerimi si je moral z obema rokama zatiskati oči, in po svojem vodniku, ki nad njegovim početjem ni bil nič kaj navdušen.

Prireditve, ki so jo ob dvestoti obletnici izmere Triglava pomagali pripraviti učenci in učitelji kanalske osnovne šole, so nato ponovili še sredi oktobra pri domačem planinskem domu pod Ježo. Tu so odprli tudi stalno razstavo del, ki so jih otroci izdelali v okviru šolskega projekta o Staničevi dediščini.

Toda vznemirjenosti in vzhičenosti ob zvokih trobente in saksofona, igranja slovenske in planinske himne na vrhu našega osemstisočaka udeleženci slavnostnega dogodka še dolgo ne bodo pozabili.

"Do Staničevega doma se nas je tistega sobotnega popoldneva povzpelo 56 pohodnikov, naslednji dan pa se nas je skupina 27 planincev - tako kot Stanič pred 200 leti - kljub nekoliko slabšemu vremenu povzpela na očaka, ki ga je bil čez noč rahlo pobelil sneg," se poti spominja **Marijan Nanut**,

predsednik planinskega društva. "Po močnih vtisih s Triglava si lahko le želimo, da bi znali tudi drugače delovati tako sinergično oziroma povezovalno, kot smo delovali na nadmorski višini 2864 metrov," dodaja Nanut.

Člani društva - teh je skupaj z mladinsko sekcijo kar 150 - pa že srujejo nove podvige, saj bodo naslednje leto praznovali 30-letnico delovanja društva ali - bolje rečeno - združitve planinskih skupin iz Kanala in Anhovega. Spomladi jih čaka njihov najbolj znani tradicionalni pohod Po stopinjah Valentina Staniča, še prej pa bodo v decembru povabili na pohod iz Kanala čez Kanalski Vrh do 787 metrov visokega Jelenka. Na njem si društvo prizadeva skupaj s krajevno skupnostjo Bate - Grgarske Ravne urediti tudi manjši bivak.

Kanalska mladež Poleti zunaj, a kam pozimi?

Letošnje mladinsko dogajanje v času do jeseni ni bilo ravno produktivno. Športne igre "tri na tri" so kljub slabemu vremenu privabile lepo število moških, nekaj manj ženskih ekip, zato pa se z obiskom ne more pohvaliti glasbeni festival Kontrada. Sezono na prostem je popestril še turnir v odbojki na mivki. Toda hladni meseci so pred vrati, Klub kanalske mladine (KKM) pa še vedno ni odprl svojih prostorov.

Piše: Ana Skrt

Mladi po več kot štirih letih urejanja še naprej ostajajo pred zaprtimi vrati prostorov in brez možnosti, da bi se ob različnih dogodkih in prireditvah družili tudi pozimi. V kanalskem mladinskem klubu pravijo, da prostori niso končani predvsem zaradi prenizkih finančnih sredstev, ki jih občina namenja ureditvi mladinske problematike tako v Kanalu kot v Desklah. Poleg tega je občina zaradi smiselnosti razporeditve in večje uporabnosti KKM-ju dodelila dodatne prostore, kar pomeni, da je treba spremeniti tudi gradbeno dokumentacijo, ki je podlaga za pridobitev uporabnega dovoljenja.

"Trenutno čakamo novo različico gradbene dokumentacije, ki naj bi bila izdelana v kratkem, nato naj bi se začelo z deli. Kdaj bodo prostori dokončani in kdaj bomo imeli uporabno dovoljenje pa je zopet odvisno od denarja, ki ga je občina pripravljena vložiti," pravi predsednik mladinskega kluba **Grega Velušček** in poudarja: "Občina je dokončanje prostorov obljubila, vendar točnega datuma ni določila."

Pojasnila občinske uprave

Občina je lani za ureditev prostorov KKM-ja namenila 11.908,92 evrov, letos pa 21.580,02 evrov.

"Poleg navedenih stroškov za naložbo v prostore KKM je imela občina tudi stroške izdelave projektne dokumentacije, na podlagi katere je bilo pridobljeno gradbeno dovoljenje, in stroške zaradi spremembe projektov za izvedbo del," pojasnjuje župan **Andrej Maffi** in dodaja, da je do odstopanja od projektne dokumentacije prišlo zato, ker je KKM izvajal dela v lastni režiji.

"Spremembe projektov so v zaključni fazi. Na podlagi predračunov bo občina poiskala izvajalce, s katerimi bo pridobila tudi uporabno dovoljenje in uradno predala prostore KKM-ju v upravljanje," pravi še župan Maffi ter sodelovanje med občino in klubom označuje kot dobro: "Veseli me, da KKM razume, da je potrebno prostore tako urediti, da bodo dobili uporabno dovoljenje in da bodo naše inšpekcije dale

zeleno luč za njihovo uporabo."

V občinski upravi se namreč bojijo, da bi se v nasprotnem primeru lahko ponovil primer diskoteke Lipa.

Športne igre in druge prireditve

Prireditelji športnih iger "tri na tri" so bili z letošnjo udeležbo zadovoljni. Prepričani so, da bi bila ta ob boljšem vremenu še bolj številčna. V KKM dodajajo, da je to prireditev, ki "za sponzorje ni zanimiva, zahteva pa velika finančna sredstva". Da bi bile nagrade bogatejše in bi prišlo še več tekmovalcev.

Foto: KKM

Merjenje moči med mladimi

Zadnja prireditev, ki so jo organizirali v kanalskem mladinskem klubu, je bil festival **Kontrada**. A letos, žal, s slabim obiskom.

Občina je letos omenjenemu festivalu namenila 2.100 evrov, klub pa 4.298 evrov, ki so bili namenjeni za mladinsko kulturo.

V KKM za prihodnjo sezono načrtujejo podobne prireditve v želji, da bi dobili več občinskega denarja. Zaradi velikih naložb v čistilno napravo v Desklah in vodovod Kal nad Kanalom pa se sredstva društvom in ostalim skupinam in prihodnjem letu ne bodo povečala, opozarja še župan Maffi. Lahko potem pričakujemo še eno bolj klavrno poletje, se sprašuje kanalska mladina.

Strelsko društvo "Salonit" Anhovo Nastreljali že 50 letnih krogov

Lep sončen dan je poskrbel za prijetno počutje vseh, ki smo se zbrali v Prelesju ob častitljivi 50-letnici delovanja Strelskega društva "Salonit" Anhovo. Srečanja so se udeležili vsi dejavni in nekdanji člani in članice društva, predstavniki strelskih društev in klubov, s katerimi največ sodelujemo in tekmujejo ter predstavniki organizacij, ki nam vsa stojijo ob strani in nas tako ali drugače podpirajo. Še posebej smo bili počaščeni in ponosni, ker nas je obiskal naš olimpijski junak Rajmond Debevec z družino.

Piše: Henrik Valentinčič, predsednik SD "Salonit" Anhovo

Vse se je začelo 29. aprila 1958, ko je bila Strelska družina Anhovo prvič vpisana v register društev pri Okrajnem ljudskem odboru Gorica. Začetki so bili težki, saj je bila družina po pripovedovanju starejših članov kar številčna, strelska oprema pa zelo skromna (samo par zračnih pušk). V tistih časih so se ustanovljale strelske družine (SD) skoraj v vsaki vasi in bile včlanjene v Okrajni strelski odbor Gorica. Ta je leta 1961 štel skupno 22 družin in imel 1.464 članov.

Veliko del se je opravljalo in se še vedno opravlja prostovoljno. Tako kot takrat tudi še danes člani družin sami nabavljajo strelski material in opremo. Več družin je prav zaradi pomanjkanja denarja in prostorov končalo s svojim delovanjem. Danes so na tem območju samo še tri društva: SD Panovec in TSK ZLD Gorica iz Nove Gorice ter SD "Salonit" Anhovo.

Ureditev prostorov in strelišča

Družina je v prvih letih opravljala svojo dejavnost na prostem in v avli Kulturnega doma v Desklah,

tega leta. Leta 1991 pa je družina pridobila še dodatni prostor, kjer je uredila garderobo in skladišče za strelski material. V teh prostorih društvo deluje še danes.

Tekmovalni dosežki

Člani društva od leta 2000 naprej redno tekmujejo s standardno zračno puško na ligaških tekmovanjih 3. državne lige in s serijsko zračno puško na tekmovanjih DSLS. Poleg ligaških tekmovanj se udeležujejo še vseh ostalih tekmovanj pod okriljem SZS, za katera dosežejo predpisane norme. V zadnjih letih so tako Salonitovi strelci nastreljali nekatere vidnejše rezultate in uvrstitve na državnih prvenstvih v članski, veteranski, upokojenski in invalidski konkurenci. Poleg tega nastopajo tudi na regijskih prvenstvih, spominskih in drugih tekmovanjih s serijsko zračno puško, serijsko malokalibrsko puško in pištolo, vojaško puško, prav tako pa tudi s standardno zračno puško v regijski in 3. državni ligi.

Društvo odlično sodeluje s sorodnimi organizacijami na tem obmo-

Foto: Arhiv SD

Anhovski strelci: Dejavni, skromni, vztrajni in gostoljubni

nju in razvijanju strelskega športa v občini, nabavi strelske opreme ter na strokovnem izobraževanju članov.

Tekmovalni cilji pa so sodelovanje v 2. ali 3. državni ligi, v DSLS, udeležba na regijskih prvenstvih in tekmovanjih, na državnih prvenstvih in na športnih igrah upokojencev ter na ostalih tekmovanjih z zračnim orožjem, ki jih bo razpisala Strelska zveza.

Društvo v vseh teh letih stoji ob strani družba Salonit Anhovo, ki jim daje v uporabo strelišče in streliščni prostor.

V zadnjem času pa je strelcem v veliko pomoč in podporo tudi podjetje Soške elektrarne, ki jim pomaga pri nabavi strelskega materiala, opreme in zagotavljanju prevozov na tekmovanja.

Iz slavnostnega govora predsednika društva:

"Čprav smo majhni, smo dejavni, vztrajni in skromni. To nas druži in povezuje, da se imamo lepo. Trmasto vztrajamo na začrtanih poteh leto za letom, kljub skromnim sredstvom, s katerimi vsako leto razpolagamo, po pravilu malo od tu, malo od tam, malo od tega, malo od onega, a še največ iz lastnega žepa. Vsem, ki nas tako ali drugače podpirajo smo za vsako podporo zelo in iz srca hvaležni. Ukvarjamo se pač s športom, kjer ni žoge, kjer na večini tekmovanj ni niti gledalcev, s športom, ki ob sedanjih profesionalizaciji vojske dobiva vse večji pomen pri strelski usposobljenosti občanov, predvsem mladine, s športom o katerem se malo govori, prikazuje na televiziji in o njem piše, s športom

kjer mediji še vedno napišejo par vrstic le ob največjih uspehih ali neuspehih strelskih asov, šampionov, kot je naš prijatelj in olimpijski prvak iz Sidneya 2000 - Rajmond Debevec.

A kljub vsemu temu bomo vztrajali, držali skupaj in s skupnimi močmi vlekli ta voz dalje, upam da še naslednjih 50 let."

Društvo je za 50-letno uspešno delovanje prejelo tudi Zlato plaketo Strelske zveze Slovenije.

V želji, da bi bilo srečanje čim bolj popolno, na žalost prirediteljev le ni bilo vse po njihovih željah in pričakovanjih. Srečanja se namreč ni udeležil nihče iz občinske uprave in krajevne skupnosti.

Foto: Arhiv SD

Z Zlato plaketo SZS in v družbi Rajmonda Debevca (drugi z desne)

nato pa se je preselila v prostor na njegovi desni strani, v današnje stekleno dvorano. Kasneje so Salonitovi strelci prenesli svojo dejavnost v kletni prostor tovarniškega samskega doma, kjer so se najprej ob menjavi sprehajali do tarč, dokler niso tarč začeli menjavati s pomočjo ročnih priprav. Leta 1984 so člani s prostovoljnim delom uredili in opremili strelišče z avtomati za prenos tarč. Otvoritev avtomatskega strelišča je bila 21. junija is-

čuju in trenutno šteje 27 članov, med njimi je 13 pionirjev, mladinka, mladinka, šest članov in pet veteranov.

Prihodnji cilji in načrti

Razvojni cilji Strelskega društva "Salonit" Anhovo še vedno temeljijo na vzpodbujanju k čim bolj množičnemu obisku šolskega strelskega krožka, na temeljiti in kakovostni vadbi pionirjev, na ohranja-

V letu 1995 je SD "Salonit" Anhovo postalo član na novo ustanovljene Strelske zveze Slovenije (SZS), ki je pod okriljem Olimpijskega komiteja Slovenije (OKS) in polnopravna članica Mednarodne strelske zveze (ISSF) ter Evropske strelske organizacije (ESC). Tedaj beleži društvo tudi največje število članov od ustanovitve pa do danes in sicer 53, med katerimi je bilo kar 25 pionirjev. V tem letu so začeli tudi s tekmovanjem "Redni mesečni turnirji", ki se na koncu zaključijo z Velikim finalom. To tekmovanje poteka še danes. Strelska družina se je leta 1997 na podlagi zakona o društvih preimenovala v Strelsko društvo "Salonit" Anhovo in to ime nosi tudi še danes.

Projekt LJUDEM Naj ne utone v pozabo!

Fundacija Banjške in Trnovske planote (Fundacija BIT) je z LJUDEM – LJUdska DEdiščina za Muzeje poimenovala projekt, ki ga denarno podpirajo Islandija, Liechtenstein in Norveška prek Finančnega mehanizma Evropskega gospodarskega prostora (EGP) in Norveškega finančnega mehanizma. V tem projektu, ki je začel pred letošnjim poletjem, sodeluje tudi zunanji partner Intermusic center Norway, ki ga predstavlja profesor Kjell Skjellstad.

Piše: Darja Skrt

Dolgoročni cilj projekta LJUDEM je vzpostavitev mreže lokalnih ekomuzejev na območju Banjške in Trnovske planote, ki se bodo navezovali na mrežo muzejev tradicionalnih obrti na Goriškem. Da bi ta cilj dosegli pa je potrebno predhodno raziskati teren in pripraviti vsebinski del za bodoče muzeje. Začetni del projekta obsega raziskavo o oblačilni kulturi in dediščini na Banjški planoti pod strokovnim vodstvom dr. Marije Makarovič in mag. Inge Miklavčič Brezigar, glavni organizator pa je bilo Turistično društvo Lokovec. Vodja projekta Miro Šuligoj Bremec je k sodelovanju med drugim povabil tudi Športno-kulturno-turistično društvo (ŠKTD) Levpa in Turistično društvo Kal nad Kanalom. Marta Levpušček iz Društva žena, ki deluje v okviru ŠKTD Levpa, se spominja začetka njihovega sodelovanja v tem projektu: "Ceprav smo pristopili nekoliko bolj pozno, smo skupaj z Damjano Goljevšček, Anico Ipavec, Adico Skrt in Natašo Žabar zagrizle v delo. Seveda si nismo predstavljale, da gre to zelo počasi, da je obujanje spominov včasih zelo dolgotrajno in utrudljivo početje. Ker smo imele na razpolago malo časa, smo veliko informacij dobile šele, ko se je del projekta že zaključilo ter

so 28. junija v Lokovcu imeli odprte razstave in predstavitev zaključkov prvega dela tega projekta." Kljub temu v društvu žena niso izgubile volje. Nasprotno. Odločile so se, da z zbiranjem nadaljujejo, saj so ugotovile, kako hitro gredo stvari rade v pozabo.

Marto je navdušil resen in strokoven pristop: "Zdelo se nam je zelo pomembno, da moramo zbrati čim več informacij o predmetih ali slikah, ki smo jih dobile

na terenu. Tudi pri popisu šivilj, krojačev in čevljarjev je bila potrebna temeljitost. Poleg imena in priimka ter letnice rojstva smo morale zabeležiti še, pri kom in koliko časa so se učili, obdobje, ko so delali samostojno, kje so opravljali dela, na primer doma, po hišah, ter kdo nam je posredoval informacijo. Podatke smo zapisale na posebne obrazce, ki bodo podlaga za prihodnji arhiv."

Veliko fotografij je posodila Pavlina Levpušček. Po njih so v društvu žena ugotavljali način oblačenja, uporabo modnih dodatkov in okraševanja prostora. S takšnim delom so prizadevne ženske spodbudile ljudi, da so začutili našo dediščino in potrebo po njeni ohranitvi.

V Kalu nad Kanalom so se iz tamkajšnjega Turističnega društva dejavno vključili v projekt Elza Pavšič, Darja Rijavec, Marta in Stanjo Murovec.

Pavšičeva na primer že več let sodeluje z različnimi društvi in organizacijami v projektih ohranitve kulturne dediščine: "Poleg zbiranja gradiva se pri tem vzpostavijo tudi močne vezi s preteklostjo in bogati se zavest lastne identitete. Tako se bolje zaveš vrednot v svojem okolju, zaveš se dragocenosti znanja in veščin, ki so ti jih posredovali starši in stari starši in so se ti do zdaj mogoče zdeli nekaj vsakdanjega in samoumevnega. Mislim, da je prav, da se nadaljuje s projektom, da se nadaljuje z zbiranjem gradiva, ker se bo le na tak način še naprej razvijal pozitiven odnos do dediščine naših prednikov in znanja, ki so nam ga zapustili".

Noša, naj bo delovna, vsakdanja ali praznična, odraža tako osebnost posameznika kot tudi duh časa in prostora. V njej se zrcalijo potrebe, uporabnost in sanje. Odraža razmere in duha nekega časa. Čeprav pozabljene v skrinjah ali v zapuščenih kotih omare, nas opominjajo na naše prednike in njihovo dragoceno zapuščino. Po fotografijah in spominih ljudi so nastale čudovite risbe noš, ki jih je narisala akademska slikarka Jana Dolenc.

LJUDJE & DOGODKI

Boštjan Mavrič, zlati maturant

Zbral je 33 od vseh 34 možnih točk in tako več kot uspešno končal šolanje na Škofijski gimnaziji v Vipavi. Skromen 19-letnik iz Zagabrece pri Gorenji vasi je sedaj študent, te vrstice pa so nastale po kratkem klepetu pred njegovim odhodom v Ljubljano.

Sprašuje: Ksenija Černuta
Foto: Darko Humar

Kako vam je uspelo doseči tako dober rezultat na maturi? Ste se veliko učili?

Niti ne. V bistvu sem se učil vsa štiri leta po malem. Malo več pred testi in prav tako malo več pred maturo. Sicer pa nič posebnega.

Ste pričakovali, da vam bo šlo tako dobro?

Ne, takšnega rezultata nisem pričakoval. Prepričan pa sem bil, da bom opravil, ker sem bil dober že pri poskusni maturi.

Ste imeli pred izpiti kaj treme? Ne, ker mi ni šlo za točke. Vpisal sem se na fakulteto, kjer ni pretirano velikega zanimanja študentov.

In za kaj ste se odločili? Za fiziko.

Zakaj ravno fizika?

Ker mi je všeč. Zanima me predvsem moderna fizika, zanjo pa sem se navdušil ob branju knjig.

Radi berete?

Ja. Predvsem znanstveno fantastiko.

Kaj še počnete v prostem času?

Občasno se ukvarjam s fotografijo. Zanima me tudi računalništvo. Uživam v naravi.

Kakšni pa so vaši načrti za prihodnost?

Bom videl, kako mi bo šlo na fakso. Po diplomi bi rad dobil službo v kakšnem koncernu.

Kmetijstvo

Draga , a premalo cenjena dejavnost

Čistih kmetov, ko bi od kmetijstva živela vsa družina, v kanalski občini ni več. Cvetko Ipavec iz Kala nad Kanalom se s kmetijstvom ukvarja že od malih nog. Ko pa je žena Danica leta 1983 pustila službo in ostala doma z otroki, sta se odločila zgraditi nov hlev in razširiti kmetijo.

Tekst in slike: Nataša Ozebek

Cvetko Ipavec: Vse živali vzredimo doma

Cvetko je medtem dočkal upoko-jitev v Salonitu Anhovo, doma pa ni nikoli zmanjkalo dela, saj je bilo potrebno vedno kaj posodobiti. Z ženo sedaj na 580 metrih nadmorske višine obdelujeta 27 hektarjev zemlje, čez poletje pa jima pridejo pomagat tudi trije otroci. "Sami imamo 30 hektarjev, od tega polovico gozda in polovico trav-

Soproga Danica skrbi za molžo

nikov, nekaj zemlje smo najeli oziroma jo obdelujemo pri drugih," pove Cvetko.

V kobariško Mlekarno Planika letno oddata tudi po 84.000 litrov mleka, kar je največ v kanalski občini, nekaj ga odkupijo sosedje, nekaj popijejo telički.

"V hlevu je trenutno 25 glav živine, od tega 17 krav, in nekaj kokoši," pristavi Danica, ki na kmetiji skrbi za molžo.

Ko gospodarja vprašamo, ali je od kmetijstva moč preživeti, nekoliko zamaje z glavo:

"Da se, ampak ne samo od mleka. Zraven moraš prodati še kakšen kubični meter drv ali pa sadje. Krmila so vse dražja. Danes dam več za kilo krmil kot pa dobim za liter mleka. Vedno bolj drago je tudi gorivo in vsak obisk veterinarja ti odnese nekaj deset evrov. Bog ne daj, da se ti pokvari še traktor," potarna in dodaja, da precejšen del mesečnega zaslужka vrne nazaj v kmetijstvo. Za mleko dobijo okrog 0,32 evra na liter.

"Cena je slaba, najmanj kakšna dva ali tri cente več bi morali pla-

čati za liter," je prepričan Cvetko. Ko pogovor nanese na vedno višje cene mleka in mesa v trgovinah, se naš sogovornik samo nasmehne:

"Takah razlik v ceni ne bi smelo biti. Kdo tu kaj pospravi v žep, ne vem. Eden laže, kmet zagotovo ne!"

Vztrajnost in zanimanje, denarja pa manj

kljub vsem težavam, ki jih zahteve na kmetijskih trgih prinašajo, Cvetko tega dela ne bi zamenjal. "Komaj sem čakal dan, ko mi ne bo treba več v službo in dokler bo zdravje dopuščalo, bom vztrajal," nam zatrdi ob slovesu.

"Med večje kmete sodijo še **Adrijano Seljak** iz Seniškega brega, ki se ukvarja z ekološkim kmetovanjem, **Veronika Skrt** iz Levpe je poznana po svojem biodinamičnem pristopu, kmetijstvo pa je dobro razvito tudi na Kanalskem Vrhu, kjer se z rejo krav dojilj ukvarjata družini **Petrevčič** in **Požar**," našteva največje kmete v občini **Kristina Marinič**, ki v občinski upravi skrbi za področje kmetijstva. Občina je letos na razpisu za pomoč kmetom pri nakupu opreme, urejanju pašnikov in za spodbujanje dopolnilne dejavnosti namenila 32.794 evrov.

"Zanimanje za razpis je bilo izjemno, a sredstev je vedno manj od želja kmetov," pojasnjuje Mariničeva: "Letos bi na primer potrebovali štirikrat več denarja, da bi zadostili vsem željam." Tudi v prihodnje, pravi, se sredstva za ta namen zaradi omejenega proračuna ne bodo mogla poviševati.

Mleka vse manj

Le redki kmetje se še odločajo za prirejo mleka. Večino vsega v občini sedaj odkupi Mlekarna Planika iz Kobarida.

"Lani smo pobrali 311.652 litrov mleka od desetih kmetov iz **Bodreža**, **Avč**, **Vrhavča**, **Cvetreža**, **Zabrda**, **Kala nad Kanalom** in **Testenov**,"

pove direktorica kobariške mlekarne **Anka Lipušček Miklavič**.

"Za najboljše mleko plačamo kmetom okrog 0,37 evra na liter, za slabše tudi manj. Držimo se cen, ki so nekako dogovorjene med

A. L. Miklavič, Mlekarna Kobarid

mlekarji. Seveda pa je vse odvisno od kakovosti mleka, vsebnosti beljakovin, somatskih celic, maščob," našteva Lipuščkova. Prepričana je, da se pomena kmetovega dela ne zavedamo dovolj:

"Kmetijstvo nista samo mleko in meso, s sabo to potegne še veliko več."

In to se odraža v obdelani krajini, ohranjanju vasi in njihove kulture ter nenazadnje tudi v naraščanju števila prebivalcev na podeželju.

Kilo krmila dražje od litra mleka

Odkupne cene mleka so odvisne od kvalitete mleka, vsebnosti maščob, beljakovin in somatskih celic ter od mlekarne:

- v Mlekarni Planika v Kobaridu se odkupna cena za kanalske kmete giblje okrog 0,35 evra za liter,
- Mlekarna Vipava mleko odkupuje med 0,32 in 0,40 evri za liter,
- Sirarstvo Lokovčan pa po enotni ceni 0,40 evra za liter

Ipavčeva vsako jutro ženeta krave na pašo

Vrtec znova oživel Z naslednjim korakom do šole

KAL NAD KANALOM – Z novim šolskim letom in po več kot pol stoletja so v tem kraju, ki šteje blizu štiristo ljudi, znova odprli vrtec. Prostore zanj so uredili v stavbi nekdanje šole, denar za vsa potrebna obnovitvena dela in opremo pa so prispevali občina in domača podjetja.

Piše: Ksenija Černuta
Slike: Darko Humar

Po štirih letih mirovanja se v kalški podružnični šoli znova razlega otroški živžav. Vendar v učilnicah niso začeli s šolskim poukom, ampak s predšolsko vzgojo. Odprtja vrtca v domačem kraju so se zagotovo najbolj razveselili starši.

Anita Cigoj: Čudovito!

"To je super. V vrtcu imam dva otroka in je res super, da jih ni treba voziti v Kanal. Zjutraj lahko pospijo dlje časa. To je zares lepo", je zadovoljna Anita Cigoj.

Vesna Levpušček z Nio v vrtcu

"Mi smo prišli z Nio. To je naš tretji otrok. Letos smo jo vpisali v ta vrtec in smo res zadovoljni z odločitvijo za njegovo odprtje", pravi Vesna Levpušček. "Zelo v redu je, ne. Imamo blizu.

Andreja Šuligoj: Bo pa še naraščaj ...

Sedaj smo vpisali enega otroka, drugega bomo v prihodnje. Mogoče pa poskrbimo še za kakšen naraščaj," v smehu dodaja Andreja Šuligoj.

Na novo pridobitev so izjemno ponosni tudi v vodstvu Krajevne skupnosti Kal nad Kanalom, saj so si zanj prizadevali že leta.

Anton Levpušček, predsednik KS Kal

"Odprtje vrtca je za nas velik dogodek. To pomeni vračanje življenja v kraj. Vas ima sedaj povsem nov utrip. Poleg tega je to velika pridobitev tudi v smislu delovnih mest, saj sta dve domačinki dobili tu zaposlitev", našteva prednosti novega vrtca predsednik omenjene krajevne skupnosti Anton Levpušček.

Vrtec v Kalu nad Kanalom je enota Vrtca v Kanalu, ta pa deluje v okviru tamkajšnje osnovne šole. V matičnem vrtcu in šoli so se

Milka Zimic, ravnateljica OŠ Kanal

Županovo rezanje traku ob nagajivih pogledih

oddelka na vasi razveselili. "Zelo sem srečna, vesela, da je do tega prišlo. Gre za neprecenljivo naložbo. Dobrino, ki je nima vsaka vas. Kal nad Kanalom si je to izbral in sem nad tem resnično presrečna," je nov vrtec, v katerem deluje en kombiniran oddelek, pozdravila Milka Zimic, ravnateljica Osnovne šole Kanal. Učilnici nekdanje šole sta povezani v prostora za dnevno bivanje in počitek, šolsko kuhinjo so preuredili v garderobo, v nekdanjih prostorih krajevne skupnosti je

sedaj kuhinja. Ureditev teh prostorov je kanalsko občino veljala približno 70 tisoč evrov, vendar je to sladek in glede na pomen zanemarljiv strošek, poudarjajo v občinski upravi. Navsezadnje so v novem vrtcu na novo zaposlili dve strokovni delavki – vzgojiteljico in pomočnico vzgojiteljice – ter delavko, ki skrbi za kuhanje in čiščenje. Trenutno je vpisanih deset otrok in ker številno rojstev narašča, nameravajo čez dve leti v vasi ponovno odpreti tudi šolo.

Nekdanja učilnica za popoldanski počitek

Zaščita in reševanje

Spori in zamere krnijo sodelovanje

Foto: D. Humar

Za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami je vsaka lokalna skupnost dolžna vzpostaviti ustrezen sistem opazovanja, obveščanja in alarmiranja na svojem območju. To pomeni, da se v kriznih ali kritičnih razmerah nemudoma oziroma v najkrajšem možnem času odzovejo službe za pomoč ljudem in zavarovanje javnih dobrin. Odgovornost za oblikovanje in delovanje sistema zaščite in reševanja na lokalni ravni pa nosi župan.

Piše in slike: Valter Pregelj

Ob nesrečah, nevarnih dogodkih in problemih širših razsežnosti, ki pomenijo življenjsko ogroženost, naj ljudje ne odlašajo s klicem na 112, svetujejo v Štabu civilne zaščite (CZ) Občine Kanal ob Soči.

"Center za obveščanje potem posreduje naprej ter aktivira ustrezne službe in posameznike," dodaja še poveljnik kanalskega Štaba civilne zaščite **Dušan Petrevčič**, medtem ko njegov namestnik **Ivan Križnič** poudarja: "Ni bistveno aktivirati 100 ljudi, ampak samo toliko in tiste, ki so usposobljeni za pomoč v danih razmerah in po načrtu reševanja v občini."

Ljudje se pogosto obračajo na Štab CZ oziroma na njegovega poveljnika tudi z različnimi vprašanji in prošnjami: "Sprašujejo me, zakaj ni vode v Desklah. Ali pokličejo,

D. Petrevčič: CZ je "bosa"

Foto: I. Križnič

Krstenice: Proga pod vodo, vlak pravočasno ustavljen

naj pridem na ogled zgradbe, s katere odpada streha. Skrb nekaterih pa gre že v skrajnost, ko na primer dobim opozorilo, da je nagnjen drog za zastavo," našteva nekaj svojih izkušenj Petrevčič. Toda po drugi strani izpostavi, da trenutno namenjajo v Civilni zaščiti največ pozornosti prevažanju nevarnih in vnetljivih snovi po cestah. Tovrstnega prometa je v zadnjem času vse več in s tem je tudi večja možnost nesreč s hudimi posledicami za okolje in zdravje ljudi.

Iskre med županom in gasilci

Kanalskim pripadnikom civilne zaščite pa velik problem pomenijo prostori. So namreč brez njih in za nameček še brez opreme, ki bi jo potrebovali za nemoteno opravljanje nalog v okviru zaščite in reševanja. Tako je že skoraj dve leti

oziroma od tedaj, ko je zdajšnji župan imenoval novega poveljnika civilne zaščite in je prišlo do nesoglasij z njegovim predhodnikom, ki je hkrati predsednik kanalskega gasilskega društva.

Prejšnji poveljnik civilne zaščite **Boris Cufer** je namreč zasedal tudi mesto predsednika Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) v Kanalu in uradoval v prostorih tamkajšnjega gasilskega doma, kjer je imela in še ima skladišče tudi civilna zaščita. Nenazadnje tabla na pročelju doma izpričuje, da je bil v teh prostorih tudi občinski Štab civilne zaščite. Tabla ostaja, ker ne želijo dodatnih sporov, prostorov pa – dokler je pri njih tudi pisarna policije – ni na voljo, pravi predsednik gasilcev Cufer, ki je civilni zaščiti poveljeval od nastanka občine: "Ta funkcija mi je bila odvzeta, nobenemu od naših vodilnih ni bila dodeljena. Pravzaprav je meni mandat potekel. Prostorov pa tu ni na razpolago. Gasilski dom je pravno formalno naš, če pa občina z doku-

B. Cufer: Župan snedel besedo

co županu predsednik kanalskih gasilcev Cufer: "Trdimo, da smo transparentni, saj nismo plačali nobene kazni. Govoriti o netransparentnosti je podtikanje in laž. Med mojim poveljevanjem civilni zaščiti razen malenkosti okoli odvajanja davka ni bila ugotovljena nobena nepravilnost. In zadevo z napačno odvedenim davkom smo uredili."

Na drugi strani pa župan Maffi zavrača kot "čiste laži" očitke iz vrst kanalskih gasilcev, češ da jim je občina zmanjšala denarna sredstva in zmanjšala območje delovanja oziroma požarni okoliš.

Kdaj do prostorov in opreme CZ?

V občinski upravi si prizadevajo, da bi problem s prostori rešili vsaj začasno. Tako bodo po županovih besedah uredili prostor za civilno zaščito v spodnjem delu občinske stavbe. Vendar v občinskem Štabu CZ nad tem niso ravno navdušeni, kajti tam so tudi druge dejavnosti, hkrati pa opozarjajo na težave z opremljenostjo: "Vsaj eno pisarno nujno potrebujemo. Pa prostor za arhiv in dokumentacijo bi morali imeti, da ne govorim o materialnih zadevah in opremi. Civilna zaščita je bosa. Potrebujemo tri agregate,

Zastarela

Župan Andrej Maffi:

"V letošnjem občinskem proračunu namenjamo 133.800 evrov za obrambo in ukrepe ob izrednih dogodkih. Civilna zaščita dobi 27.000 evrov, PGD Kanal 60.000 evrov, PGD Avče 11.000 evrov in poklicna Gasilska brigada iz Nove Gorice 33.000 evrov. Z drugimi besedami to pomeni, da približno 4 odstotke proračuna daje občina za zaščito in reševanje."

PGD Kanal: Župan nam krči veljavo

Društvo obstaja že 145 let, šteje že sto članov, med njimi jih je nekaj več kot polovica "operativnih". Premorejo osem vozil in veliko tehnične opreme, zato bi radi razširili garažo. A zatika se pri dogovoru z občino. Poveljnik Ivan Knafelc: "Z žu-

panom se že dve leti pogajamo za podaljšanje garaže. V začetku nam je obljubil pomoč, izdelali smo načrte, sedaj pa je besedo požrl. Prav tako nam je občina poskušala zamenjati kategorizacijo društva in zmanjšati območje. Po drugi strani pa smo uradno še vedno osrednja enota za posredovanje na ozemlju celotne občine, kajti dokumenta o preklicu tega statusa nismo prejeli, čeprav do danes še nismo prejeli načrta alarmiranja. Z ostalima gasilskima društvoma v občini sodelujemo, s civilno zaščito pa praktično ni nobenega sodelovanja."

PGD Avče: Utesnjenost in teža prostovoljstva

Društvo šteje 160 članov, 43 jih je dejavnih (operativnih). Z opremljenostjo so zadovoljni, precej manj s prostori. "Če hočemo z enim vozilom ven, moramo tri vozila premakniti. Težave so tudi pred gasilskim domom, saj se nemalokrat zgodi,

da imamo zaparkiran izhod iz garaže. S pomočjo občine bomo to skušali urediti in razširiti garažo, tako da bo vsako interventno vozilo imelo svoja izhodna vrata. Ceno prostovoljstva v gasilski dejavnosti plačujemo z vse težjim udeleževanjem članov zaradi službenih obveznosti, administrativnih zahtev za delovanje društva in v odločenosti za prevzemanje odgovornosti," pravi predsednik društva Mirko Madon, ki je po desetih letih predsedovanja podaljšal mandat še za eno leto, a naslednika kar ni.

PIGD "Salonit Anhovo":

Društvo neprekinjeno deluje že 81 let in je eno najstarejših prostovoljnih industrijskih gasilskih društev v Sloveniji. V svojih vrstah imajo 130 članov, 35 jih je aktivnih, približno polovica članstva pa je zaposlena v skupini Salonit. Posredujejo samo v okviru družbe. "Predvsem ob manj-

ših izlitijskih tekočin, na primer olja, mazuta. V zadnjem času ni intervencij, zato pa namenjamo veliko pozornosti izobraževanju. Tako se je letos dvanajst članov izšolalo za nošenje dihalnih aparatov, pet za tehnično reševanje in trije za posredovanje v primeru nesreče z nevarnimi snovmi. Smo edino gasilsko društvo na Primorskem, ki se je leta 1971 udeležilo gasilske olimpiade v Karlovcu ter med 1.500 ekipami zasedlo 36. mesto in prejelo bronasto plaketo," o društvu pove predsednik Rihard Ivančič.

čistilec vode, plastično folijo, nekaj odev, baterij, svetilk ..." našteva poveljnik Petrevčič, medtem ko župan Maffi pomenljivo dodaja, da je zdajšnji štab CZ pač skromen in z denarjem razumno razpolaga: "Prejšnji poveljnik je kupil nože Lederman, ker mu je denar ostajal."

Kakorkoli, župan še poudarja da civilna zaščita ni navadno društvo, ampak je zakonsko predpisana in obvezen organ občine, ki zagotavlja varnost občanom: "Načrt prejšnjega štaba ni bil ažuriran in zato smo bili deležni opozoril. Poleg tega je novi poveljnik prejel od predhodnika zelo malo ali nič opreme. In še tisto, kar jo je bilo, ji je potekla uporabnost. Prav tako tudi poslovanje ni bilo urejeno po predpisih."

Reševalni čoln kot kamen spotike

Boris Čufer, predsednik PGD Kanal: "Čoln, ki ga je kupila občina, imamo že deset let v upravljanju. Ves ta čas ni registriran, sedaj so odnesli še dokumentacijo. Če se kaj zgodi, ne vem, kdo bo za to odgovarjal. Občino smo opozorili, da je čoln potrebno registrirati, a ga norejejo. To je nagajanje društvu!"

Dušan Petrevčič, poveljnik Štaba CZ: "Čoln je zavarovan, registracija je pa res potekla. Toda za reševanje na Soči in jezerih sploh ni potrebna. Registracija je nujna za plovila, ki jih uporabljamo na morju. Za reševanje na našem območju imamo čolna iz potapljaškega društva, ki sta registrirana in nameščena v Desklah."

Na občinski štab civilne zaščite letijo očitki, da je invaliden in ne dovolj usposobljen. To naj bi se pokazalo tudi v primeru reševanja utopljenca pod kanalskim mostom. Civilna zaščita je bila obveščena o tem primeru, toda v takšnih okoliščinah je najprej potrebna pomoč najbližjih ljudi. "V trenutku, ko se človek utaplja, se ne obvešča potapljačev," pravi župan Maffi, medtem ko poveljnik CZ Petrevčič opozarja: "Kdor ni izurjen reševalec, ni prav, da poskuša neposredno rešiti utapljačevega še človeka. Tu so krči in nagonsko ravnanje, zato naj mu poda vrv ali kakšen predmet za prijem." V PGD Kanal imajo tri člane, ki so usposobljeni za reševanje iz vode. "Tudi v zgoraj omenjenem primeru je naš član bil pripravljen pravočasno posredovati, toda okoliščine so mu bile od pristojnih napačno predstavljene," trdi predsednik gasilcev Čufer.

Sestava Štaba civilne zaščite Občine Kanal ob Soči:
Stojijo z leve - **Dušan Petrevčič**, poveljnik; **Ivan Križnič**, namestnik; **Barbara Koncut**; **Aleš Velišček**; župan **Andrej Maffi**; **Rihard Ivančič**; **Stanislav Kos**
Klečijo z leve - **David Pirih**; **Simon Laščak**; **Bruno Koncut**

in neuporabna oprema v Gasilskem domu

Vrtec Deskle

Doživljajska vzgoja za vse

Šolsko leto 2007/ 2008 je v našem vrtcu minilo kot en sam dolg, prijeten, bogat in doživetij poln dan. Gotovo se sprašujete, od kod takšno mnenje?

Po programu Kurikuluma za vrtec in Koraka za korakom nas metodologija dela z otroki usmerja, da zanje oblikujemo okolje, ki jih vzpodbuja k raziskovanju, učenju in ustvarjanju. Sodelovanje pri predšolskih dejavnostih in vključevanje zunanjih dejavnikov v vrtec koristi vsem, ki sodelujejo v programu. Največ izkušenj pa dobijo prav otroci, ki se na nevsiljiv način vključujejo v dogajanje. Skupaj s starši, zunanjimi sodelavci in drugimi smo vsak mesec izvedli vsaj eno prijetno doživetje za vse otroke iz našega vrtca.

- Ob dnevu starejših in svetovnem dnevu otroka smo se odpravili na pohod z upokojenci iz našega kraja in imeli skupen kosanjev piknik. Verjemite, bilo je lepo, prijetno in okusno.

- Vključeni smo bili v natečaj Pri Muci Copatarici. Izvajali smo različne aktivnosti (šivali copate, si izmišljali uganke, izdelali slikanico, peli pesmico o mucu, skupaj s starši pripravili novoletno dekoracijo...) in doživeli veliko lepega. Največje doživetje in nepozabno srečanje pa je bil zagotovo obisk "čisto prave Muce Copatarice."
- Na skupnem novoletnem družinskem srečanju so nas starši presesteli s popolnoma samostojno in

odlično izvedbo lutkovne igrice "Uhlji takšni in drugačni". Ob koncu šolskega leta pa so nam poklonili slikanico z istim naslovom.

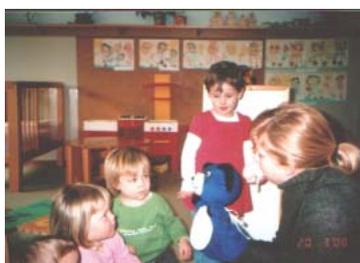

- Vključili smo se v projekt Medimedo. Naš skupni cilj je bil zmanjšati strah otrok pred zdravniki in pregledi. V našem vrtcu so nam študentje medicine pripravili Deželo Medimedo, kjer so nam na prijazen način predstavili delo zdravnika. Otroci so bili s svojimi ljubkovalnimi igračkami dejavno vključeni v "zdravniški pregled."

- Tako kot že vrsto let so nas tudi letos obiskali otroci iz Stare Gore s strokovnimi delavkami. Skupno smo si ogledali gledališko izvedbo Muce Copatarice, ki so nam jo zaigrali učenci 1. razreda OŠ Deskle. Vsi smo si jo z zanimanjem ogledali. Druženje je prispevalo k vzgoji za sprejemanje drugačnosti.

- V sodelovanju z Mladinsko knjigo

in otroško revijo Cicido, nas je obiskal pravi pravcati Modri medvedek. Verjamete ali ne, še danes se ga otroci spomnijo in želijo vedeti, kam je odšel in kdaj se bo k nam spet vrnil.

Z veseljem smo se odzvali vabilu za obisk vrtca v Bovcu. Pripravili so nam prijetno in zanimivo dopoldne.

- Na skupnem kulturnem družinskem srečanju pa so nam člani (starši otrok) amaterske gledališke skupine Vrtinec iz Bovca zaigrali gledališko igro Ata Smrk praznični dan. V predstavi smo uživali vsi - starši in otroci.

- Spomladi smo ob pomoči Medobčinskega društva prijateljev mladine (MDPM) za Goriško v našem vrtcu izvedli okoljevarstveni projekt Zeleni nahrbtnik. K sodelovanju so z veseljem pristopili starši otrok, KS Deskle, Komunala Nova Gorica in učenci 1. razreda naše šole. Izvedli smo bogat program, uredili okolico vrtca, seznanili se z ločenim zbiranjem odpadkov, spoznali postopek predelave papirja, izdelovali rože iz odpadnih plasten in z njimi okrasili kraj ob Dnevu zemlje ...

Upamo, da smo v naših otrocih vzbudili zanimanje za okolje, v katerem živijo. Trudili se bomo, da bomo še naprej skupno skrbeli za čisto in urejeno okolico našega vrtca in kraja.

- Z velikim veseljem in pričakovanjem smo izvedli tradicionalno srečanje z otroki in strokovnimi delavkami iz vrtca Kanal. Pri organizaciji so nam nesebično pomagali taborniki roda Odporne želve in nam odstopili njihov prostor v Gorenjih Desklah, kjer smo v skupnih igrah preživeli čudovito dopoldne.

Vsem, ki so nam kakor koli pomagali, obogatili in popestrili naše delo z najmlajšimi krajanji, se iz srca zahvaljujemo in si želimo, da bi ohranili in negovali to uspešno sodelovanje tudi v prihodnje.

Zapisa: Davorina Šuligoj Prinčič

Manufaktura
Trgovsko podjetje d. d.

Kjer je dober nakup pravilo!

MANUFAKTURA
Deskle
Srebrničeva 20
tel.: (05) 305 20 14

Urnik:
ponedeljek - petek
8.00 - 12.00
15.00 - 18.00
sobota
8.00 - 12.00

MANUFAKTURA
Kanal
Trg svobode 5
tel.: (05) 305 10 59

Urnik:
ponedeljek - petek
8.30 - 18.30
sobota
8.30 - 12.30

5€
BON
5€

Bon v vrednosti 5€
- Bon lahko uveljavite pri nakupu izdelkov v vrednosti nad 50,00€ v poslovalnici Manufaktura Deskle in Manufaktura Kanal
DO VKLJUČNO 30.11.2008
- Izplačilo v gotovini ni mogoče
- bon ne velja za plačilo artiklov v akciji

Odbojka na mivki

V sredo, 1.10.2008, smo se ekipa deklic in dečkov OŠ Kanal odpravili v Ankaran, kjer je potekal finale odbojke na mivki.

Dekliško ekipo sestavljamo: Larisa Pirih, Eva Mori, Lorena Likar, Marina Sirk ter Ivana Čufer. Fantovsko ekipo pa: Martin Križnič, Timi Potušek, Jure Okroglič, Irenej Karnel ter Blaž Paravan.

Prvo tekmo smo igrale po dežju in na žalost izgubile, drugo ter tretjo tekmo smo zaigrale bolje in tako zasedle prvo mesto v skupini. Nato

je sledil polfinale, kjer smo zmagale. Potem pa težko pričakovani finale. V finalu smo izgubile, a smo bile vseeno zelo vesele bronastega odličja. Naši fantje so se izkazali nekoliko slabše in na žalost ostali brez finala.

Upamo, da se bomo naslednjič vsi lahko veselili osvojenih odličij.

Larisa Pirih,
9. b OŠ Kanal

Šola v naravi

Zjutraj smo se z avtobusom odpeljali dogodivščinam naproti.

Večino poti smo se vozili po avtocesti. V Kopru smo si ogledali Luko Koper.

Videli smo različne ladje, ki prevažajo tovor iz vsega sveta. Potem je bila pot do debelega Rtiča kratka.

V mladinskem zavetišču smo se namestili po sobah in svoje stvari zložili v omarice. Pričakali so nas s kosilom. Kuhali so zelo dobro.

Vsak dan smo plavali, enkrat več, drugič manj, a vsi smo se naučili dobro plavati. Meni je bilo najbolj všeč nočno plavanje, ker je bil bazen osvetljen z lučkami. Tudi izlet v soline mi je bil všeč. Vodnik nam je povedal vse pomembne stvari o Sečoveljskih solinah. Nastop čarodeja je odpadel, ker je bilo premalo prijavljenih.

Nekaj večerov je bil tudi ples. V sobi nas je bilo 15 deklic, zato je bil vedno živ – žav. Imeli smo se zelo dobro. Vse kar smo delali je bilo zelo zabavno. Osvojila sem bronastega delfinčka. V soboto smo se vrnili domov.

Nika Cvetrežnik, 5. b OŠ Kanal

Delavci šole in vrtca uredili igrišča

Sobota je običajno za šolo prost dan. Vendar v soboto, 11.10.2008, ni bilo tako.

Učitelji, vzgojitelji in tehnični delavci šole in vrtca smo se odzvali povabilu ravnateljice na akcijo "Varna in urejena igrišča", ki poteka že tretje leto.

S svojo udeležbo želimo prispevati k varnejšemu in prijetnejšemu bivanju, igranju in druženju naših malčkov, otrok in mladostnikov.

Akciji so se pridružili tudi posamezni starši in krajanji ter predstavniki gledališke skupine AGD, ki so v spodnjih prostorih športne dvorane uredili svoje poslovne prostore.

OŠ in Vrtec Kanal

OŠ Kanal

Naravoslovno – družboslovni teden v ČŠOD Trilobit

V ponedeljek, 8.9.2008, smo se učenci 9. razredov odpravili v šolo v naravi na Javorniški Rovt.

Med potjo smo si ogledali rojstne hiše Franceta Prešerna, Janeza Jalna, Matije Čopa ter Frana Saleškega Finžgarja. Nato smo se odpravili proti domu Trilobit, kjer smo popoldne preživeli s športnimi aktivnostmi. V šoli v naravi smo se naučili veslati, plezati po umetni steni, izvajati cirkuške vragolije ter streljati z lokom.

Med tednom smo se družili na različnih pohodih, v okviru vsebin iz fizike, zgodovine in geografije pa smo spoznavali vesolje in alpski svet.

Imeli smo se lepo, kajti ni manjkalo tudi smeha in veselja.

Mojca Madon in
Minka Markič,
9. razred OŠ Kanal

Sodelovali smo v akciji "Vozniki, spet smo na cesti"

Otroci smo imeli rumene rutice, da smo bili bolj vidni. Z nototom sva videla, da voznik ni bil privezan. Drugi voznik pa je pozabil odpreti luči.

(Lea, 2. a)

Policist nas je peljal s policijskim avtomobilom. Bilo je zanimivo in lepo. (Kristina, 2. a)

Voznikom smo dali risbice in jabolka.

Opozorili smo jih na previdno in varno vožnjo. (Janez, 2. a)

Policist je ustavil voznika. Ta mu je pokazal prometno in voziško dovoljenje. (Jakob, 2. a)

Postali smo šolarji

Prišel je težko pričakovani dan. Prvič smo prestopili šolski prag. Dobrodošlico so nam pripravili drugošolci. Zapeli so nam pesmice in zaplesali. Najlepše želje sta nam zaželela tudi gospa ravnateljica in gospod župan. Spoznali smo naše učiteljice, ki so nas po programu odpeljale v učilnice. Tam smo poslušali pravljico in izdelali mavrično ribico. Ribica nas je razveselila še na sladki torti.

Učenci 1. a in 1. b razreda z učiteljicami

Mlada Vilenica

Sredi pomladi pride vabilo, iz nikogar ni norca brilo, na njem jama Vilenica piše, prav lepo jo tudi nariše. Znotraj lepo napisan je namen: "Pridi k nam, ne bodi len!"

V jami je pesniški natečaj, vse se ve – kako, zakaj. Pelješ se mimo Gorice in Sežane, pred tablo Vilenica avto obstane. Tja odpelješ se veselo, z mislijo na to, da se bo vse začelo.

Nagrada je kristalno pero, vsi si ga zelo želimo. A naša šola nagrade ni dobila, a vsaj še eno izkušnjo je dobila. Poraženci odpeljemo se proti domu, pravimo, da smo zmagali – a komu?

Domen Kacin Vodičar, 7.b

Šolska prehrana

Topli obroki, (ne)zadovoljni otroci

Da se naša srednješolska mladež nezdravo prehranjuje, ni nič novega. Sendvič, čips, morda kakšna sladkarija je za marsikoga edina hrana do vrnitve domov sredi popoldneva ali še pozneje. Zajtrkujejo redki, doma pa nimajo vsi kuhanega kosila. Tako je samo za pozdraviti odločitev državnega zbora, da morajo srednje šole dnevno priskrbeti vsem dijakom brezplačne tople obroke, za stroške hrane in organizacijo njene razdelitve pa so na dijaka namenjeni 3 evri dnevno.

Piše: Irena Hočevar Križnič

Slike: Ana Križnič

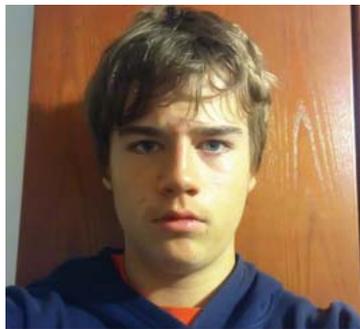
Brezplačni obrok je v času, ko se vsakodnevno dvigujejo cene osnovnih živil in so življenjski stroški vedno višji, za marsikatero družino zelo dobrodošla ugodnost.

Problem pa je (bil), kako to izvesti v kratkem času in to za vse dijake enakovredno.

Srednje šole so se pred začetkom novega šolskega leta tako znašle v velikih težavah, saj nekatere nimajo jedilnic, še manj kuhinji, tisočim in več otrokom ene šole pa je nemogoče istočasno razdeliti hrano.

Spremeniti je bilo potrebno urnik pouka in ker so naši dijaki vozači, se je temu moral prilagoditi tudi vozni red avtobusov. Številnim dijakom se je za eno šolsko uro podaljšal pouk, drugim, ki prejemale malice po pouku, pa skrajšal, ker med poukom ni več daljših odmorov. Na Srednji ekonomski in trgovski šoli Nova Gorica se redno poslužuje te ugodnosti le približno polovica dijakov, pa tudi drugod se te ugodnosti ne poslužujejo vsi. Tisti, ki obroke prejemale, so večinoma s hrano zadovoljni, veliko pa jih ostaja lačnih, ker je topli obrok zanje organiziran ob nepravem času, prepozno ali pa so navajeni drugačne hrane.

Kako so s hrano in organizacijo delitve zadovoljni, smo povprašali naše srednješolce.

Peter Srebrnič

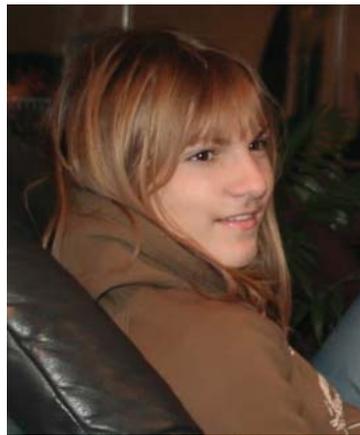
TŠC Nova Gorica

Na topli obrok nas vozijo z avtobusom v Dijaški dom. Čeprav je to še zgodaj, malicamo nam-

reč že tretjo šolsko uro, hodim redno. Na malico se prijavljamo tedensko, vendar zaenkrat še ni prave kontrole, kdo v resnici jemlje obrok. Na srečo nisem "izbirčen" in hrana mi je zelo všeč. Starši pridejo domov pozneje kot jaz, tako velikokrat doma še nimam kosila. Ker jem v šoli, lažje počakam. Tudi moji starši so zelo zadovoljni, da nam je omogočena topla malica.

Klára Križnič

SETŠ Nova Gorica

Doslej sem šla na topli obrok samo trikrat. Zame je slabše kot lani, ker sem prej prejemale bone za malico, letos pa jih ne več, pa še štipendija se mi je zaradi tega zmanjšala.

Hrana je dobra, vendar je za naš razred organizirana prepozno, šele po pouku. Na malico bi morala hoditi v Dijaški dom, vendar grem domov, ker imam doma že kuhano kosilo. Bolje se godi na naši šoli prvim in drugim letnikom, ki malicajo po peti oziroma šesti šolski uri.

Iz našega razreda hodita redno na topli obrok samo dva sošolca, nekateri Goričani so namreč "prefini", da bi jedli to hrano, vozači pa gredo domov.

Klementina Kuk

Gimnazija Tolmin

S toplimi obroki smo začeli v oktobru. Malicamo po drugi, nekateri pa po tretji šolski uri, kar je sicer zelo zgodaj, vendar pa je hrana dobra. Prostori v dijaškem domu, kjer imamo urejeno prehrano, so zelo lepo urejeni.

Martin Gerbec

Srednja zdravstvena šola

Nad uvedbo tople malice sem zelo navdušen. To je ena najbolj pametnih reči, kar so si jih izmislili. Na malico sem doslej vedno šel in hrana je odlična.

Šole imajo z organizacijo težave, vendar bi se bilo zelo nespametno pravici do toplega obroka odpovedati. Šole bodo morale poiskati še kakšno rešitev za tiste, ki malicajo šele po pouku. To, da mlade navajamo na toplo hrano, je vsekakor zelo dobro, če je tudi resnično zdrava, pa je vprašanje. Težko pa je in bo v današnjem času ustreči vsem.

Primer jedilnika za dijake TŠC in Ekonomske in trgovske srednje šole, ki ga pripravljajo v Dijaškem domu v Novi Gorici.

PONEDELJEK

Njoki z omako, jogurt

TOREK

Testenine po milansko, sadje

SREDA

Mesni polpet v omaki, pražen krompir

ČETRTEK

Klobasa, kisló zelje, sadje

PETEK

Ocvrt piščanec, francoska solata

Belena

d.o.o.

Belena d.o.o.
Pečno 7
5213 Kanal

ODPIRATE NOVO PODJETJE, PA NE VESTE, KJE BI ZAČELI IN NA KOGA BI SE OBRNILI? BELENA D.O.O. JE PRAVI ODGOVOR ZA VAS!

Ponujamo Vam vodenje poslovnih knjig; obračun plač; davčno optimiziranje stroškov; svetovanje in pomoč pri odpiranju in zagonu poslovanja (s.p., d.o.o.) in še in še...

Ne oklevajte, pokličite **BELENA d.o.o.** na tel: **031 609 970** ali nam pišite na: **belena.info@gmail.com**.

BELENA POMOČ ZAGOTOVLJENA!

Evropska sredstva Za čisto okolje in vodooskrbo

Občina Kanal o Soči si je za naložbi "Gradnja Kanalizacije in čistilne naprave Deskle" in "Gradnja Vodovoda Lokovec – Kal nad Kanalom" zagotovila črpanje vseh sredstev, ki so ji bila do sedaj na razpolago v okviru prihodnje Goriške regije.

Piše: Nives Prijatelj, dir. občinske uprave
Sliki: Bruno Bizjak

Polaganje cevi za vodovod

V proračunu občine predstavlja graditev **Kanalizacije in čistilne naprave Deskle** največji finančni zalogaj. S prijavo smo načrtovali dva milijona evrov stroškov za naložbo in po izpeljanem javnem naročilu smo v tem okviru. Pogodbo z izvajalcem **Primorje d.d.** Ajdovščina smo podpisali 15. februarja 2008. Po načrtih naj bi z deli začeli takoj po podpisu pogodbe in do 30. septembra prihodnje leto vložili v ta projekt skoraj poldrugi milijon evrov.

Toda kmalu po odprtju gradbišča

smo naleteli na težave zaradi neposredne bližine daljnovoda na obeh lokacijah predvidenih objektov čistilne naprave. Zato je prišlo do upočasnitve in tudi do ustavitve del, dokler ni Elektro Primorska poskrbela za prestavitev daljnovodov. Z deli se je lahko nemoteno nadaljevalo v drugi polovici julija.

Dela tečejo, zastoj pri sredstvih

Dela danes potekajo na treh mestih. Na novi lokaciji gradimo upra-

vno servisni objekt, črpališče, zalogovnik maščob in procesne baze ne z UV dezinfekcijo, na lokaciji stare čistilne naprave poteka gradnja prostorov grobih gabelj, zadrževalnega bazena, jaška z dušilko in črpališča. Zgrajen je nov kanalizacijski vod, ki povezuje obe lokaciji. **Cestno podjetje Gorica** pa gradi povezovalno kanalizacijo, s katero bomo Gorenje Deskle priključili na bodočo čistilno napravo. Občina si je s prijavo na Drugem javnem razpisu, objavljenem v septembru 2007, zagotovila sofinanciranje v višini 877.264 evrov (63,75 % verodostojno izkazanih in plačanih upravičenih stroškov operacije) in sicer 599.171 evrov v letu 2008 in 278.093 evrov v prihodnjem letu. Kljub omenjenim težavam pri odprtju gradbišča je izvajalec v drugi polovici julija predložil nov časovni in finančni načrt, ki je vključeval tudi stroške nabave tehnologije in ni izkazoval bistvenih sprememb glede na prvotni načrt.

Toda zapletli so povzročili zastoj pri črpanju denarnih sredstev, tako da smo predložili prve zahteve za izplačilo v višini 285.159 evrov v začetku septembra. Hkrati smo zaprosili za morebitni prenos neizkoriščenih sredstev sofinanciranja iz letošnjega leta v leto 2009. S predloženo septembrsko situacijo smo dosegli skupne stroške v višini 1.033.860 evrov.

Do vodovoda v dveh letih

Druga naložba, za katero smo si zagotovili sofinanciranje s sredstvi Evropske unije, je graditev primarne vodovoda od Lokovca

do Kala nad Kanalom. Občinski svet je 28. marca letos obravnaval in potrdil naložbo, ocenjeno na 1.945.716 evrov. V občinski upravi smo sredi maja prijavi naložbo na Tretji javni razpis, ki je bil objavljen v marcu 2008.

S prijavo smo uspeli in s sklepom prejeli 612.136 evrov za sofinanciranje tega projekta. Denar bo nakazan v prihodnjih dveh letih in sicer 242.681 evrov v letu 2009 in 369.455 EUR v letu 2010. S Službo Vlade za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je že podpisana pogodba, s katero zavezujemo, da bomo graditev primarne vodovoda od Lokovca do Kala nad Kanalom dokončali do 30. septembra 2010, v naslednjih dveh letih pa priključili na vodovod vsaj 120 gospodinjstev. V skladu z investicijskim programom se sedaj pripravlja razpisna dokumentacija za izbor izvajalca del.

Naložba delno financira Evropska unija in sicer iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete Razvoj regij in prednostne usmeritve Regionalni razvojni programi.

Svetovni splet v vsako gospodinjstvo

Operacijo delno financira Evropska unija, in sicer iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete Gospodarsko-razvojna infrastruktura; prednostne usmeritve Informacijska družba.

Kanalski svetniki so na septembrski seji sprejeli odločitev, da se občina prijavi na Javni razpis za projekt "Gradnja odprtega širokopasovnega omrežja elektronskih komunikacij v Občini Kanal in Občini Tolmin". Prijavo pripravlja za obe občini Regijska razvojna agencija za Severno Primorsko.

Piše: Kristina Marinič

Predmet prijave je sofinanciranje graditve odprtih širokopasovnih omrežij elektronskih komunikacij v lokalnih skupnostih, kjer zaradi "belih lis" ni izkazan komercialni interes za vzpostavitev omrežja. Rok za predložitev prijave je **14. november 2008**, o izidu javnega razpisa pa naj bi bili obveščeni do **18. decembra letos**.

Skupna vrednost prijavljene naložbe je 3.167.892 evrov, delež v Občini Kanal ob Soči je 1.530.092 evrov, v tolminski občini pa 1.637.800 evrov. Tako bi omogočili priklop na internet, oziroma svetovni splet 426 gospodinjstvom in 42 podjetjem v naši občini. Toda občina bo naložbo izpeljala samo v primeru, če si bo s prijavo zagotovila večji del sofinanciranja in bo občinski delež zgolj v višini neupravičenih stroškov za plačilo davka na dodano vrednost.

Graditev čistilne naprave Deskle

Mušje dirke Tekma nedoločnih korakov

LEVPA – Vsakoletna, že šesta zapovrstjo, prireditev Mušje dirke je tudi letos privabila približno 3.000 obiskovalcev. Nov čar in prepoznavnost družabnemu dogodku pa je vtisnila novost: kmečka nagradna igra. Srečni dobitniki so prejeli muša, prašiča, kolo in 500 kg cement, medtem ko je Aktiv podeželskih žena pripravil prodajno razstavo peciva in jedi.

Piše: Mitja Berlot
Slike: ŠKTD Levpa

Športno-kulturno-turistično društvo (ŠKTD) Levpa in marljivi krajanji so tudi letos temeljito zagrizli v delo in trdno odločeni, da iztisnejo vse, kar je moč iztisniti, da pripravijo eno najbolj odmevnih zabavnosturističnih prireditev v občini Kanal ob Soči.

Mušje dirke so se začele v Bizjakih s povorko in predstavitvijo ekip. Zbralo se je 14 tekmovalcev in 6 ekip. Nekateri so prišli celo iz Bovca, Škofje Loke in Sentjaka pri Ljubljani. Tekmovalci so se morali krepko ogreti, da so prenesli tiste mušje "koketne korake", ko žival malce zadirja, pa spet polagoma stopi.

In ko našemu štirinožnemu bratu pride na misel, da se ustavi, je potrebno kar nekaj dobre volje, da se dirka nadaljuje. Ob takih priložnostih se nekaterim gledalcem usta pač široko razležejo v nasmeh.

Po kvalifikacijah finale

Za uvod so se zvrstile kvalifikacije, sledili so finalni obračuni in štirje najboljši iz njih so se pomerili še v spretnostni vožnji.

Med ekipami je zmaga šla v Lom, med posamezniki pa **Janezu Jugoviču**. Zmagovalci so nagrade prejeli iz rok predsednika ŠKTD Levpa Mirana Juga in župana kanalske občine **Andreja Maffija**.

Za pravi kmečki praznik pa je poskrbel Aktiv podeželskih žena, ki je pripravil prodajno razstavo domačega peciva in odličnih kulinarčnih dobrot: jote, kislega mleka, ocvirkov, žgancev in frtalje. Kratko in jedrnat: vse šlo je v slast!

Adrenalina željnim obiskovalcem je kmečka nagradna igra s privlačnimi nagradami v obliki muša, prašiča, kolesa in 500 kilogramov cementa zagotovo izpolnila pričakovanja.

Da pa je bilo po kmečko veselo od večera do zgodnjih jutranjih ur so poskrbeli Gamsi!

Vsakoletne mušje dirke se (še) niso izpele. Nasprotno, dobile so nekakšen pečat brezčasnosti, nekaj evropskega, saj so obiskovalci prišli celo iz Nemčije, Italije in Nizozemske. So simbol sproščenosti in zdravja. In čeprav so **dirke**, so pravi obliži na rano sodobnega časa - **hitenja**.

Ko muš zataji, se publiku smeji ...

Tajnice v planinah

Klub tajnic Severne Primorske je za svoje članice, med katerimi sta tudi "kanalski državljanki" **Karmen Paravan** in **Nataša Jerončič**, pripravil v Trenti 'vikend paket' za sprostitev in oddih pred tečnimi šefi. Skupaj s predsednico notranjskih tajnic in članico mariborskega kluba so se severnoprimske tajnice podale v koč na Doliču. Takšni planinski pohodi pripomorejo k vzdrževanju in nabiranju kondicije ter utrjujejo vsakoletno druženje med klubi tajnic.

Ko telefon umolkne

(Še) poletni teniški utrip

Tenisačice in tenisači, ki so se v sončni pripeki potili na igriščih v Desklah, Ložicah in Morskem so si zaželeli vsaj kanček pozornosti.

Most jim jo namenja in beleži, da sta prvo mesto na turnirju mešanih dvojic zasedla **Nataša Jerončič** in **Dušan Mozetič**, druga sta bila T. Močnik in F. Bevc, tretje mesto pa je zasedla dvojica S. Močnik in M. Lavrenčič.

Zmagovalni teniški par

Predstavitvena in oglasna panoja

Idejo, da bi svojo občino predstavili na posebnih panojih, je uresničilo že mnogo občin. Zdaj ima takšno priložnost tudi naša občina. In prav je tako, kajti imamo kaj pokazati: od naravnih, kulturnih in turističnih znamenitosti, do velikih in malih, a praviloma uspešnih podjetij.

Predstavitvena panoja bosta stala na najbolj obiskanih mestih - eden v Kanalu in drugi v Desklah. Predstavljen bo zemljevid občine Kanal ob Soči in njene znamenitosti, pod zelo ugodnimi pogoji pa se lahko predstavite tudi Vi, spoštovani gospodarstveniki. S svojim sodelovanjem si boste povečali poslovne možnosti in se predstavili kot pomemben del občine. S tem pa boste izkazali tudi pripadnost občini.

Podjetja, ki se bodo odločila za predstavitev na obeh panojih, bodo udeležbe na enem panoju deležna po polovični ceni.

Za podrobnosti se, prosimo, obrnite na Črnič Marketing, g. Jurij Črnič, tel 01 5428 741 ali e-pošta: jure.cernic@siol.net

Občina Kanal ob Soči

Gledališče na Kontradi Tudi vreme v glavni vlogi

Marsikateremu Kanalcu se zdijo gledališki večeri na Kontradi že samoumevni ali že kar obvezni. Manj pa je tistih, ki vedo, da se priprave začnejo že mesece prej in da člani Amaterskega gledališkega društva (AGD) Kontrada naberejo lepo število delovnih ur, preden publika zaploska otvoritveni predstavi.

Tekst in slika: Severin Drekonja

V društvu so letošnje dogovore z gostujočimi skupinami končali že maja in v juniju dokončno oblikovali program, ki je obsegal šest predstav, srečanje predstavnikov ljubiteljskih gledaliških skupin na

Velik obisk gledališča na Kontradi

temo "Repertoarni posvet" in priložnostno razstavo ob 5-letnici delovanja Gledališča na Kontradi.

"Že od prvega leta ugotovljamo, da je Gledališče na Kontradi uspešna in popularna prireditev, ki jo lahko ogrozi le slabo vreme ali nepričakovana odpoved," pravijo v društvu.

Letos so uspeli izpeljati vseh šest gledaliških večerov. Tako so se predstavili gledališčniki iz zamejstva (KPD Štandrež in Beneško gledališče), z ljubljanskega konca sta prišla KUD Predoslje in KUD Pirniče, iz Branika KPD Franc Zgonik in seveda AGD Kontrada Kanal. Samo Beneško gledališče je iz starega jedra Kontrade pregnalo slabo vreme. To je očitno prestrašilo in pregnalo tudi nekatere obiskovalce, saj se jih je v Kulturnem domu v Desklah, kjer so beneški gledališčniki odigrali svojo predstavo, zbralo približno 130. Ostale predstave na Kontradi je namreč vsak večer spremljalo prek 200 gledalcev.

Kaže pa, da so gledališke skupine željne tudi drugačnih srečanj. Tako so se pogovorov o njihovem delu, ki so jih pripravili v okviru Repertoarnega posveta, udeležili predstavniki kar devetih skupin - iz Pirnič, Doba, Zaloga, Štandreža, Branika, Deskel, Kambreškega, Drežnice in Kanala ter predstavnica Javnega

sklada za kulturne dejavnosti iz Nove Gorice. Posvet je vodil režiser Marjan Bevk na temo, ki je za skupine nedvomno zanimiva in vedno aktualna: po katerih kriterijih izbrati primerno delo za uprizoritev. Prostor, kjer so gostili posvet, naslednje večere pa tudi gostujoče skupine, so opremili s priložnostno razstavo o vseh dosedanjih predstavah v Gledališču na Kontradi.

Peto leto delovanja Gledališča na Kontradi so v društvu želeli vsaj nekoliko obeležiti, zato so po zadnji svoji predstavi pripravili piknik kar na Kontradi. Medse so povabili tudi stanovalce tega starega mestnega jedra in se jim na ta način zahvalili za njihovo uvidevnost in nemalokrat tudi pomoč pri pripravi prizorišča.

Trubarjevega leta so se spomnili tudi člani AGD Kontrada Kanal ter v sodelovanju z MPZ Kazimir Nanut in Liškimi dekleti pripravili recital "Eno opravilo v čast in spomin Primožu Trubarju". Besedilo je priredil (po Aškerčevi poemi Primož Trubar) in režiral Stane Leban.

Z recitalom na predvečer dneva reformacije so v Kulturnem domu v Desklah zaznamovali 500. obletnico rojstva začetnika slovenskega knjižnega jezika.

29. Kogojevi dnevi Prerasli društvo, od države pa drobtine

KANAL – Festival sodobne glasbe, ki je v dveh mesecih obiskal kraje v srednji Soški dolini, Gorico, Slovensko Benečijo in Reko na Hrvaškem, se je letos z zaključnim koncertom 6. novembra zasedel v Trstu. Do jubilejne izdaje prihodnje leto, ko bo pod okriljem Prosvetnega društva "Soča" ponovno zaokrožil po spominskem in ustvarjalnem opusu primorskega skladatelja Marija Kogoja.

Tokratno festivalsko dogajanje je sestavljalo enajst koncertov, od katerih je vsak ponudil kakšno umetniško noviteto. Z osrednjim koncertom pa so tokrat obeležili deseto obletnico smrti skladatelja Marijana Ga-

Uvodni koncert v kanalski cerkvi

brijelčiča. Zato so se tudi odločili za prvo izvedbo njegove Božične kantate, pravi umetniški vodja Kogojevih dnevov in naš priznani dirigent Anton Nanut: "Odločili smo se za del Gabrijelčičevega opusa za simfonični orkester, zbor in soliste. Med temi deli je tudi omenjena kantata in njegovi Spominski spevi, ki smo jih pred leti že odigrali v Gorici."

Na ta način so želeli ovrednoti Gabrijelčičevo ustvarjalno zapuščino, dodaja še maestro Nanut in obzaruje, da v letošnjem kakovostnem in z izvajalci bogatem programu med prizorišči ni bilo Nove Gorice in Zemoni pri Vipavi: "Bojim se tudi, da bo prišlo do težav z denarjem."

Prireditelji so proračun letošnjega festivala ovrednotili na približno 70 tisoč evrov, a čeprav utegne priti do finančnih težav, na komercializacijo ne pristajajo: "Tako da pričakujemo večji prispevek države oziroma ministrstva za kulturo. Navsezadnje posredujemo dela slovenskih skladateljev v tujino in smo edini festival sodobne glasbe v Sloveniji, ki vztraja že 30 let," poudarja predsednica kanalskega Prosvetnega društva Ljudmila Zimic in dodaja, da od države dobijo vsega 19 tisoč

Nagovor predsednika države D. Türka

evrov.

Kakorkoli, v društvu se zavedajo, da so Kogojevi dnevi že prerasli okvirje njihovega delovanja, vendar si bodo še naprej prizadevali za izvirne vrhunske programe.

"Kajti festival opravlja tudi neko nacionalno funkcijo na tem prostoru in to se mi zdi svojevrstna vrednost," ocenjuje pomen Kogojevih dnevov akademik in predsednik organizacijskega odbora **Ciril Zlobec**. Čeprav bodo 30-letnico beležili prihodnje leto, so po Zlobčevih besedah že letos praznovali jubilej tega festivala sodobne glasbe, ko mu je simbolno in prepričevalno podoba z udeležbo na otvoritveni slovesnosti vtisnil predsednika države **Danilo Türk**. Zanj je (bil) Marij Kogoj pomembna osebnost slovenske kulture in vsestranski glasbeni ustvarjalec: "S svojim

Foto: B. Bizjak

Flavtistka I. Grafenauer z orkestrom Slovenske filharmonije

pisanjem, s svojo kompozicijo, s svojim delom je Slovincem zapustil pomembno dediščino, ki je pokazala, kako naša kulturna ustvarjalnost ni provincialna in kako smo sposobni presegati tisto najnujnejše, kar vsak kulturni izraz vsebuje: mobilizacijo skupnega duha, skupno tradicijo, naš skupni značaj."

Po običaju je tudi letošnje Kogojeve dneve pospremlilo na pot odprtje umetniške razstave. Tokrat so se v Prosvetnem društvu "Soča" odločili za Lojzeta Špacapana, pomembnega slikarja 20. stoletja, ki je med Slovenci slabo poznan, a v italijanski likovni umetnosti zelo visoko cenjen.

Valter Pregelj

Knjiga o skladatelju Gabrijelčiču Lik in ustvarjalnost Game

DESKLE – V okviru letošnjih Kogojevih dnevov so predstavili tudi knjigo "Marijan Gabrijelčič 1940 – 1988", avtorjev **Metke Sulič** in **Valentina Bogataja**. Delo je izšlo ob 10. obletnici smrti tega priznanega slovenskega skladatelja, ki se je sam podpisoval z Gama in tako so ga klicali njegovi najožji sodelavci in prijatelji.

Kot skladatelj je bil občutljiv umetnik, izpovedno raznolik in predvsem mojster zborovskih in vokalno-instrumentalnih del, med drugim ugotavljajo poznavalci in preučevalci Gabrijelčičevega ustvarjalnega opusa. Poleg tega so v monografiji zapisani vsi nosilci zvoka z Gabrijelčičevo glasbo, predstavljenih je kar 673 kritik in ocen koncertov, recenzij sodobnih del, esejev in podobnih besedil, ki jih je objavljaval v letih od 1966 do 1991. Po predstavitvi knjige je v kulturnem domu sledil še spominski koncert v izvedbi solistov, zborja in or-

kestra SNG Opere in baleta iz Ljubljane. Ob tej priložnosti so tudi krstno izvedli Gabrijelčičevo Božično kantato, ki je eno zadnjih in zagotovo najobsežnejših skladateljevih del.

(vp)

Foto: D. Humar

Foto: B. Bizjak

Predstavitve monografije o skladatelju Marijanu Gabrijelčiču

Raz-stavljeno Dejavno poletje keramikov

Po junjski razstavi "Prebujenje" je Klub keramikov Prosvetnega društva Soča v sredini septembra razstavil izdelke prvinske peke v Gotski hiši.

Piše: Petra Paravan

Vikend v avgustu je bil za ustvarjalce iz gline nadvse zanimiv, kajti na Kambreškem, pri Domu veteranov, so že petič predstavili prvinsko peko keramike. Kanalskim keramikom so se pridružili tudi kolegi iz Gorice in širše okolice, s katerimi sodelujejo na razstavah. Čeprav jim je vreme ponagajalo, so z vztrajnostjo, predvsem pa z iznajdljivostjo uspeli.

Izdelke so postavili v kopo iz drv, mahu in glinopapirja, kjer so ostali čez noč, naslednji dan pa so jih - kakor arheološke predmete - z nestrpnim pričakovanjem jemali iz ohlajene kope.

Učinek toplote v kopasti peči, ki so jo poznali že pred osmimi tisočletji, je namreč raznolik in svojevrsten. Prav to pa je presenetilo tudi obiskovalce razstave, ki je bila prva te vrste v Sloveniji, saj so bili razstavljeni v celoti izdelki iz prvinske peke.

Foto: F. Žorž

Izdelki iz prvinske peke

Foto: F. Žorž

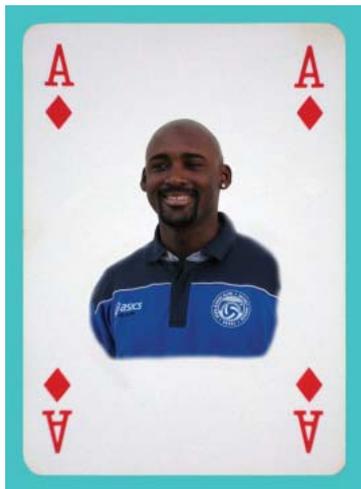
Kanalski keramiki s prvovrstno razstavo

Nikakor pa ne smemo pozabiti vsakomesečne "akcije", ki se imenuje "delo meseca" in predstavi izdelek določenega avtorja. Ogledati si ga je moč vsako sredo v klubskih prostorih na Kidričevi v Kanalu.

OK Salonit Anhovo V ritmu sambe za 13. lovoriko

Odbojarski klub Salonit Anhovo, s petimi državnimi in sedmimi pokalnimi lovorikami najuspešnejši moški odbojarski kolektiv v Sloveniji, je uspešno začel novo sezono. V njej po daljšem času znova nastopa v Srednjeevropski Interligi.

Piše in slika: Marko Lazar

Andre Ricardo Tavares Luz

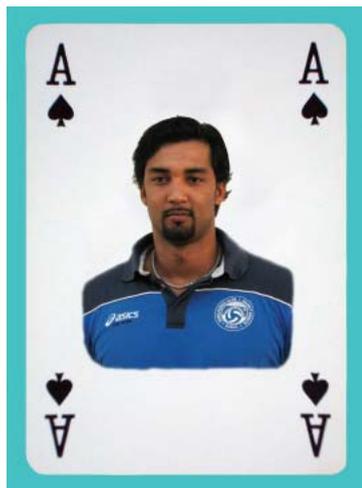
Odbojkarje Salonita so poleti zapustili Alan Komel, ki se je preselil v italijansko A-2 ligo k ekipi La Nef Castelfidardo, Brazilec Roberto Carlos Brito da Purificacao (Gran Canaria, Španija), Italijan Stefano Mengozzi (italijanska A-2 liga), črnogorec Marko Bagarič (Budvanska rivijera, CG), kapetan Andrej Berdon pa je končal z igralsko kariero. Kanalci so se okrepili s sprejemalcem-napadalcem Jernejem Potočnikom (Kamnik), povratnikom Nikolo Vidičem (podajalec) ter kar tremi Brazilci. Andre Ricardo Tavares Luz bo skušal zapolniti vrzel na mestu korektorja, Israel Jose dos Santos ter Thiago Gabriel Giroto Almeida pa bosta zajgrala v vlogi srednjega blokerja. Članski

vrsti se je iz mladinske ekipe pridružil Matija Jereb, sicer tudi član slovenske mladinske izbrane vrste.

"Salonit ima zagotovljena sredstva za nemoteno delovanje. Veseli me, da nam je v naši sredini uspelo zadržati trenerja Fracascio, novincem pa želim, da bi se pri nas čim bolj počutili. Bled ima najmočnejšo zasedbo v Sloveniji, mi pa se mu bomo skušali čim bolj približati. Že nekaj let neuspešno naskakujemo 13. lovoriko. Ta številka je očitno za nas zakleta, zato bi jo radi kar preskočili, tako da osvojimo dve lovoriki hkrati," se je pošalil predsednik kluba Jože Funda. Sportni direktor Miloš Grilanc

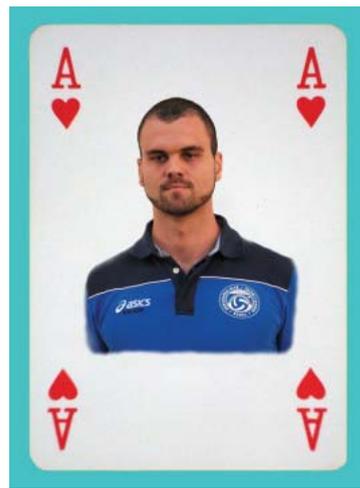
Odbojkarji Salonita za dve lovoriki hkrati

Israel Jose dos Santos

upa, da se bodo Kanalci v tekoči sezoni še bolj približali Blejcem, ki imajo najboljšo zasedbo v državi: "V končnici lanske končnice državne prvenstva smo dokazali, da se lahko kosamo tudi z Blejci. To pomeni, da smo na pravi poti. Mislim, da imamo letos še boljšo zasedbo in upam, da bomo v tem slogu nadaljevali. Naš cilj je uvrstitev v finale državnega in pokalnega tekmovanja Slovenije, v Interligi pa se želimo prebiti na zaključni turnir najboljših četverice."

Po nekaj uspešnih predstavah v Interligi čaka Salonitovce v prvi polovici novembra tudi dvoboj šestnajstine finala pokala CEV. Njihov nasprotnik je finski Pielaveden Sampo Pielavesi.

Thiago Gabriel Giroto Almeida

Emanuele Fracascia, trener OK Salonit Anhovo Letos še zamah navzgor

Odbojkarje Salonita tudi v tej sezoni vodi preizkušeni italijanski strateg, ki se je na življenje v Soški dolini že dodobra privadil. Salonit mu predstavlja izziv. "Spoznal sem, da gre za zelo dobro organiziran, zdrav klub, ki ima visoke ambicije, zato me ni bilo težko prepričati. Nastop v Interligi mi predstavlja še dodaten motiv," je pojasnil Fracascia.

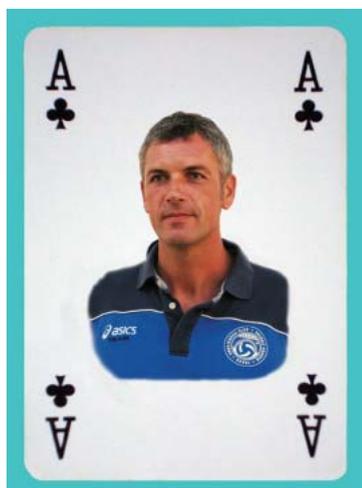
Sprašuje: Marko Lazar

Vas ni zamikala vrnitev v Italijo? Imate kaj domotožja?

"Nekoliko že, toda kot sem dejal, sem spoznal, da lahko pri Salonitu še marsikaj naredim. V Sloveniji se dobro počutim, poleg tega pa tudi moja Ancona ni pretirano oddaljena, tako da lahko kdaj pa kdaj 'skočim' domov."

Kaj pa cilji Salonita v tej sezoni?

"Ekipa je doživela kar nekaj sprememb, zato bomo potrebovali določen čas, da se uigramo. Naš cilj je, da se čim bolj odrežemo

v pokalu CEV, da se uvrstimo na finalni turnir Interlige, v domačem prvenstvu in pokalu pa želimo znova zaigrati v finalu. Potrudili se bomo, da bomo uspešni oziroma da bodo naši pristaši zadovoljni z našimi predstavami."

V končnici minulega državnega prvenstva ste se odlično kosali s favoriziranimi Blejci in jih enkrat celo presenetili. Ali ste letos sposobni tudi osvojiti kakšno lovoriko?

"Bled ima daleč najboljšo zasedbo, kar pa ne pomeni, da ga ni mogoče presenetiti.

Težko je karkoli napovedovati. Naš glavni cilj je, da se čim bolj pripravimo na pomembne tekme, kako bo takrat, pa bomo videli. Rezultate namreč pogujejo različni dejavniki."

Letos imate v svoji zasedbi kar tri Brazilce, ki govorijo le portugalsko. Kako se z njimi sporazumevate?

"Na srečo sem se v Italiji, ko sem v svoji ekipi že imel Brazilca, naučil nekaj portugalsčine, tako lahko z njimi dokaj uspešno komuniciram. Vsaj, kar zadeva odbojarsko igro, seveda."

Karate Kanalci zbirajo odličja

Karateisti iz občine Kanal ob Soči Patrik Malinovič, Mirko Boltar, Teo Otrin, Blaž Cencič in Tilen Tinta (vsi člani ŠD Gorica – sekcija karate) so se tudi letos udeležili številnih tekmovanj po Sloveniji in tujini. Dosegli so odlične uvrstitve. Na državnem ekipnem prvenstvu Slovenije so zasedli tri prva in tri tretja mesta v katah in borbah.

Tekst: Marko Lazar

Največjih uspehov so se veselili v Srbiji na mednarodnem tekmovanju **9. European Karate Cup ENPI v Subotici**. Sodelovalo je 1.270 tekmovalcev iz dvanajstih držav oziroma 72 klubov. Karateisti goriškega kluba so osvojili dve zlati, štiri srebrne in eno bronasto medaljo, v skupni razvrstitvi turnirja pa je klub dosegel tretje mesto. Kanalski karateisti so z uspešnimi nastopi nadaljevali 4. oktobra na mednarodnem turnirju **“Trofej Beograda - Beogradski pobednik”** v Beogradu, kjer se je merilo preko 800 tekmovalcev iz vse Evrope. Osvojili so tri zlata in štiri srebrna odličja, sam klub pa je skupno osvojil drugo mesto.

Tako je ŠD Gorica - sekcija karate, ki ga trenira zelo uspešni glavni trener, mojster borilnih veščin **Rajko Malinovič** iz Deskel, končal na drugem mestu v Pokalu Slovenije, trenutno pa zaseda tretje mesto v seštevku za **“Naj klub Slovenije 2008”**.

Mladi karateisti iz kanalske občine navdušujejo z izvrstnimi rezultati.

Foto: ŠD Gorica

Starodobni motocikli Gorska dirka Lovišče – Lig

LIG – Prebivalci te vasice so si nedeljo, 20. julija 2008 posebej zapomnili. Na cesti med Loviščami in Ligom je namreč potekala gorska dirka za državno prvenstvo starodobnih motociklov **“Lovišče-Lig 2008”**, ki pomeni četrto zaporedno tekmo v koledarju državnega prvenstva.

Prispevek: Sekcija Kolovrat-team

Dopoldanski del se je začel že zjutraj s prijavi, tehničnimi pregledi in trening vožnjo, nato pa je ob 13. uri sledil štart prve vožnje, ob 15. uri še druge. Po končanem tekmovalnem delu so najboljši seveda prejeli priznanja, manjkalo pa ni tudi ples.

V vsaki posamezni vožnji se je zvrstilo 82 štartov, tako da adrenalina čez ves dan zagotovo ni manjkalo. To lahko sodimo tudi iz odzivov velikega števila navdušenih gledalcev. Ti so lahko spremljali dirko predvojnih, klasičnih, dirkalnih in drugih motociklov, do prikoličarjev.

Razvrščeni so bili v trinajst kategorij in sicer glede na prostornino agregata, letnico izdelave in druge tehnične specifikacije. Barve Kolovrat-

teama je z dvema motocikloma branil **Aleš Velušček**, okrnjena pa je bila navzočnost avtomobilistov, kajti udeležili so se avtomobilistične dirke. Ostale avtomobile “kolovrat-nikov” pa je bilo moč videti kot predvozila.

Organizacijo dirke je v največji meri prevzel Kolovrat - team v sodelovanju z AMD Gorica in zvezo AMZS - Šport. Ob tem se organizator zahvaljuje vsem, ki so kako koli pripomogli k uspešni izvedbi tekme. Še posebna zahvala gre vsem sponzorjem, predvsem pa občini Kanal ob Soči in podjetju Eurokabel.

Foto: ŠD Gorica

Z občutkom v ovinek

Foto: ŠD Gorica

Prikoličarjev nič ne ustavi

MALTTIT[®]

ZIDARSKI CEMENT

za hitro in enostavno
zidanje in izdelavo ometov

 **SALONIT[®]
ANHOVO**
www.salonit.si

Prezrti tigrovec in izgnanec

ROČINJ – S postavitvijo obeležja na hiši, kjer se je rodil Stanislav Anton Kamenšček – Stanko, so se spomnili junaške in bridke usode tega slovenskega narodnjaka, tigrovca, španskega borca, udeleženca narodnoosvobodilnega boja, vojaškega pilota, političnega zapornika in na koncu prostovoljnega izgnanca. Kamenščka – Stanka je namreč komunistična oblast leta 1950 aretirala in obtožila, da se je udingjal zahodnim obveščevalnim službam in hotel z letalom pobegniti v tujino. Obsodili so ga na Nagodetovem procesu, po štiriletnem prisilnem delu pa sta skupaj z zaporniškim sotrpinom dr. Ljubom Sircem pobegnila čez Globočak v tujino. Kamenšček je odtlej živel in služboval v Združenih državah Amerike, kjer je leta 1978 tudi umrl, pokopan pa je na ročinjskem pokopališču. Zapiske o svojih spominih, ki jih je dokončal nekaj let pred smrtjo, je uredil in dopolnil Marjan Terpin iz Števerjana ter jih izdal v knjigi z naslovom "Jekleno srce". Odkritja spominske plošče Stanislavu Antonu Kamenščku se je poleg avtorja knjige Terpina (desno) udeležil tudi minister za kulturo dr. Vasko Simoniti (levo) in Kamenščkova vdova Dolores Humar.

Foto: D. Humar

Šege in običaji

Kostanj nekoč tako pomemben kot krompir

LIG – "Pravi kostanj je bil včasih eden najpomembnejših pridelkov na naših kmetijah. Ljudje so se večinoma preživljali od njega, bil je tako pomemben kot danes krompir," pove 85-letni Franc Jerončič iz Melinkov. Bil je pomemben vir prehrane, hkrati pa so kmetje s prodajo kostanja v Benečijo tudi dobro zaslužili ali pa ga zamenjali za koruzo, ki tod ni uspevala.

Piše: Nataša Ozebek

Foto: Š. Rutar

Praznik kostanja na Ligu od leta 1969

"Včasih so kostanj nabirali drugače kot danes. Kar ga je dozorelo in padlo na tla, so sproti pobrali, drugače pa so ga klatili in ga doma dali v griče - v kupe. Vsaka družina je imela na "barjaču" toliko grič, tudi po meter na debelo, tako da je bil vhod v hišo samo še steza. Tako je dlje časa ohranil svežino in tudi črvi ga niso napadli," se spominja Jerončič.

Sele v novembru ali pred božičem so ga kmetje odpeljali na trg.

Za hrano in zdravje

"Kar niso prodali, so shranili za lastno preživetje. Vsaka hiša je imela ognjišče in nad njim velik kamin, kjer so v lesah šili kostanj. Olupek in sredica sta se ločila in potem so v "martalah" kostanj

oluščili. Tem zrnem smo pravili burice. Za večerjo smo jih zalili s kislim mlekom in to je bila tako dobra hrana. Nekateri so iz kostanja mleli tudi moko. Iz nje se da speči dobre slaščice, samo to pri nas ni bilo zelo razvito."

Ceprav je v ljudski medicini kostanj poznan tudi kot zdravilna zel, predvsem za blaženje želodčnih težav in boleznih dihal, se Jerončič ne spominja, da bi ga na tem koncu uporabljali za te namene. Je pa za revmo dober v žganje namočen divji kostanj.

Vzorna skrb in pozornost

Ljudje so za kostanjeva drevesa zelo skrbeli.

"Čistili so drevje, da ni bilo bolno, sadili so ga in cepili. Vedno so

množili sortni kostanj. Tukaj je bilo največ maronice in objaka, maron pa ni uspeval, ker smo previsoko. Za pečenje je bil najboljši purčinc," našteva Jerončič in pove, da je imela včasih vsaka vas moža, ki je znal cepiti kostanj.

"Spomnim se, kako hudo je bilo za tukajšnje kmete, ko se je v 50. letih prejšnjega stoletja pojavil kostanjev rak in je bilo treba cele nasade posekati. Stari možje so to težko prenašali in celo grozili so gozdarjem. Bilo je, kot bi jim posekali najbolj dragoceno česnjo pred hišo," pripoveduje Jerončič.

Udarcev po kostanju ni konca

Pred prvo svetovno vojno so v Ligo na leto prodali po 250 vagonov kostanja, nato je vojna kostanju prizadejala prvi udarec.

"Med vojno so kostanje sekali za bunkerje, kaverne in kurjenje in zato se je pridelek po vojni zmanjšal za tretjino. Drugi udarec za kostanj je pomenil prihod Italije v naše kraje. Kmeta so obdavčili in roki za plačilo so bili tako kratki, da je kmet velikokrat moral posekati drevo, ki je še cvetelo, in ga prodati za predelavo tanina v Trst, da je lahko plačal davek. Nato je sredi petdesetih let prejšnjega stoletja prišel še kostanjev rak. Od okraja Gorica je bil dan odlok za neu smiljeni posek," se spominja naš vodnik skozi pomen in zgodbo

leta 1957 od kmetov še odkupila 10 vagonov kostanja, se je po tem pridelek znižal skoraj do ničle, razlaga Jerončič.

Kako naprej?

Pridelovalci in ljubitelji kostanja upajo, da bo kanalska občina v prihodnje bolj zainteresirana za obnovo kostanjevih nasadov in bo sledila zgledu občine Srednje v Benečiji. Ta je s pomočjo evropskih sredstev obnovila veliko tamkajšnjih nasadov.

Foto: E. Kozorog

Izjemen kostanj v Čolnici

"Bi bilo priporočljivo, da podobno pristopi k temu tudi naša občina, kajti to območje je eno redkih v Sloveniji, kjer kostanj tako uspeva," konča svojo pripoved Franc Jerončič.

Tla za kostanj

Pri nas raste kostanj na flišu, največ v Liškem oziroma Kambreškem pogorju in na obrobju Vipavske doline.

Edo Kozorog iz tolminske enote Zavoda za gozdove Slovenije. "Iz kostanja lužijo tanin, ki se največ uporablja za strojenje kože.

Kvalitetnega lesa je sicer malo, cenjen pa je zlasti za stilno pohištvo. Ker prevladuje nekvakiten les, se ga veliko porabi za kolje in za kurjavo," pojasni Edo Kozorog iz tolminske enote Zavoda za gozdove Slovenije Jerončič pa dodaja, da je na Liškem iz njega narejenih večina ostrežij, uporabljali pa so ga tudi za pode in pohištvo.

Foto: Š. Rutar

Kostanj danes za sladokusce

vino kostanja. Na območju Liga je bilo takrat posekanih 35.000 kubičnih metrov kostanjevega lesa in če je zadruga

Časopis Most izdaja občina Kanal ob Soči, Trg svobode 23, 5213 Kanal. Odgovorna oseba izdajatelja: Andrej Maffi. Odgovorni urednik: Valter Pregelj. Člani uredniškega odbora: Ksenija Černuta, Irena Hočevar Križnič, Darja Skrt, Bojan Perše. E-naslov: glasilomost@yahoo.com. Oblikovanje: Capelo d.o.o. Tisk: Kočevski tisk. Naklada: 2.500 izvodov. Časopis Most je vpisan v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS pod zaporedno številko 705.